

Acest document are doar scop informativ și nu produce efecte juridice. Instituțiile Uniunii nu își asumă răspunderea pentru conținutul său. Versiunile autentice ale actelor relevante, inclusiv preambulul acestora, sunt cele publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene și disponibile pe site-ul EUR-Lex. Aceste texte oficiale pot fi consultate accesând linkurile integrate în prezentul document.

**VERSIUNE CONSOLIDATĂ A TRATATULUI DE INSTITUIRE A COMUNITĂȚII
EUROPENE A ENERGIEI ATOMICE**

(2016/C 203/01)

(JO C 203, 7.6.2016, p. 1)

Include:

		Jurnalul Oficial		
		NR.	Pagina	Data
▶ <u>M1</u>	Protocol de modificare a Protocolului privind dispozițiile tranzitorii anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană, la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și la Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice 2010/C 263/01	C 263	1	29.9.2010
▶ <u>M2</u>	Regulamentul (UE, Euratom) nr. 741/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 august 2012	L 228	1	23.8.2012
▶ <u>M3</u>	Regulamentul (UE, Euratom) 2015/2422 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2015	L 341	14	24.12.2015
▶ <u>A1</u>	Tratatul de aderare a Croației (2012)	L 112	21	24.4.2012
▶ <u>C1</u>	Rectificare, JO C 111, 6.5.2008, p. 56 (2016/C 203/01)			
▶ <u>C2</u>	Rectificare, JO C 290, 30.11.2009, p. 1 (2016/C 203/01)			
▶ <u>C3</u>	Rectificare, JO C 81, 29.3.2010, p. 1 (2016/C 203/01)			
▶ <u>C4</u>	Rectificare, JO C 181, 6.7.2010, p. 1 (2016/C 203/01)			
▶ <u>C5</u>	Rectificare, JO L 40, 17.2.2016, p. 16 (2015/2422)			
▶ <u>C6</u>	Rectificare, JO L 150, 7.6.2016, p. 3 (2016/C 203/01)			

Astfel cum a fost modificat prin:

▶ <u>M4</u>	Regulamentul (UE, Euratom) 2016/1192 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 iulie 2016	L 200	137	26.7.2016
▶ <u>M5</u>	Regulamentul (UE, Euratom) 2019/629 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2019	L 111	1	25.4.2019

▼B**VERSIONE CONSOLIDATĂ A TRATATULUI DE INSTITUIRE
A COMUNITĂȚII EUROPENE A ENERGIEI ATOMICE**

(2016/C 203/01)

CUPRINS**Preambul****TITLUL I Misiunile Comunității****TITLUL II Dispoziții menite să încurajeze progresul în
domeniul energiei nucleare**

CAPITOLUL 1 DEZVOLTAREA CERCETĂRII

CAPITOLUL 2 DIFUZAREA CUNOȘ-
ȚINȚELORSecțiunea 1 Cunoștințele aflate la dispoziția
Comunității

Secțiunea 2 Alte cunoștințe

Secțiunea 3 Dispoziții privind secretul

Secțiunea 4 Dispoziții speciale

CAPITOLUL 3 PROTECȚIA SĂNĂTĂȚII

CAPITOLUL 4 INVESTIȚIILE

CAPITOLUL 5 ÎNTREPRINDERILE COMUNE

CAPITOLUL 6 APROVIZIONAREA

Secțiunea 1 Agenția

Secțiunea 2 Minereuri, materii brute și
materii speciale de fisiune care
provin din producția ComunitățiiSecțiunea 3 Minereuri, materii brute și
materii speciale de fisiune care
nu provin din Comunitate

Secțiunea 4 Prețuri

Secțiunea 5 Dispoziții privind politica de
aprovizionare

Secțiunea 6 Dispoziții speciale

CAPITOLUL 7 CONTROLUL SECURITĂȚII

CAPITOLUL 8 REGIMUL PROPRIETĂȚII

CAPITOLUL 9 PIAȚA COMUNĂ NUCLEARĂ

CAPITOLUL 10 RELAȚIILE EXTERNE

▼B**TITLUL III****Dispoziții instituționale și financiare**

CAPITOLUL 1 APLICAREA ANUMITOR
DISPOZIȚII DIN TRATATUL
PRIVIND UNIUNEA
EUROPEANĂ ȘI DIN
TRATATUL PRIVIND FUNC-
ȚIONAREA UNIUNII
EUROPENE

CAPITOLUL 2 INSTITUȚIILE COMUNITĂȚII

Secțiunea 1 Parlamentul European

Secțiunea 2 Consiliul

Secțiunea 3 Comisia

Secțiunea 4 Curtea de Justiție a Uniunii
Europene

Secțiunea 5 Curtea de Conturi

CAPITOLUL 3 DISPOZIȚII COMUNE MAI
MULTE INSTITUȚII

CAPITOLUL 4 COMITETUL ECONOMIC ȘI
SOCIAL

TITLUL IV**Dispoziții financiare speciale****TITLUL V****Dispoziții generale****▼C4****TITLUL VI****Dispoziții referitoare la perioada inițială
(abrogate)****Dispoziții finale****▼B****ANEXE**

ANEXA I DOMENIUL DE CERCETĂRI PRIVIND
ENERGIA NUCLEARĂ CONFORM ARTI-
COLULUI 4 DIN TRATAT

ANEXA II SECTOARELE INDUSTRIALE MENȚIONATE
LA ARTICOLUL 41 DIN TRATAT

ANEXA III AVANTAJE CARE POT FI ACORDATE ÎNTRE-
PRINDERILOR COMUNE ÎN TEMEIUL ARTI-
COLULUI 48 DIN TRATAT

ANEXA IV LISTA BUNURILOR ȘI PRODUSELOR
PREVĂZUTE DE DISPOZIȚIILE CAPITOLULUI
9 PRIVIND PIAȚA NUCLEARĂ COMUNĂ

ANEXA V PROGRAMUL INIȚIAL DE CERCETĂRI ȘI DE
PREGĂTIRE PREVĂZUT DE ARTICOLUL 215
DIN TRATAT (abrogată)

▼B

PROTOCOALE

Protocolul privind rolul parlamentelor naționale în Uniunea Europeană

Protocolul privind Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene

▼C4

Protocolul privind stabilirea sediilor unor instituții și ale anumitor organe, oficii, agenții și servicii ale Uniunii Europene

▼B

Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii Europene

Protocolul privind articolul 40.3.3 din Constituția Irlandei

Protocolul privind dispozițiile tranzitorii

PREAMBUL

MAIESTATEA SA REGELE BELGIENILOR, PREȘEDINTELE REPUBLICII FEDERALE GERMANIA, PREȘEDINTELE REPUBLICII FRANCEZE, PREȘEDINTELE REPUBLICII ITALIENE, ALTEȚA SA REGALĂ MAREA DUCESĂ DE LUXEMBURG, MAIESTATEA SA REGINA ȚĂRILOR DE JOS ⁽¹⁾,

CONȘTIENȚI că energia nucleară constituie resursa esențială care asigură dezvoltarea și înnoirea producțiilor și va permite progresul acțiunilor pentru pace,

CONVINȘI că doar un efort comun, întreprins fără întârziere, face posibile realizări pe măsura capacității creatoare a țărilor lor,

HOTĂRĂȚI să creeze condițiile de dezvoltare a unei industrii nucleare puternice, sursă de mari disponibilități de energie și de modernizare a tehnicilor, precum și de numeroase alte aplicații care să contribuie la bunăstarea popoarelor lor,

PREOCUPAȚI de stabilirea condițiilor de securitate menite să îndepărteze pericolele pentru viața și sănătatea populațiilor,

DORNICI să asocieze și alte țări la acțiunea lor și să coopereze cu organizațiile internaționale interesate de dezvoltarea pașnică a energiei atomice,

DECID crearea unei Comunități Europene a Energiei Atomice (EURATOM) și desemnează în acest scop drept plenipotențiar:

(lista plenipotențiarilor nu este reprodusă)

CARE, după ce au făcut schimb de depline puteri, recunoscute ca fiind sub formă valabilă și în forma convenită, convin asupra dispozițiilor care urmează:

TITLUL I

MISIUNILE COMUNITĂȚII

Articolul 1

Prin prezentul tratat, ÎNALTELE PĂRȚI CONTRACTANTE instituie între ele o COMUNITATE EUROPEANĂ A ENERGIEI ATOMICE (EURATOM).

Comunitatea are misiunea să contribuie, prin stabilirea condițiilor necesare formării și dezvoltării rapide a industriilor nucleare, la ridicarea nivelului de trai în statele membre și la dezvoltarea schimburilor cu celelalte țări.

Articolul 2

Pentru îndeplinirea misiunii sale, în condițiile prevăzute în prezentul tratat, Comunitatea trebuie:

- (a) să dezvolte cercetarea și să asigure diseminarea cunoștințelor tehnice;

⁽¹⁾ Republica Bulgaria, Republica Cehă, Regatul Danemarcei, Republica Estonia, Irlanda, Republica Elenă, Regatul Spaniei, Republica Croația, Republica Cipru, Republica Letonia, Republica Lituania, Ungaria, Republica Malta, Republica Austria, Republica Polonă, Republica Portugheză, România, Republica Slovenia, Republica Slovacă, Republica Finlanda, Regatul Suediei și Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord au devenit ulterior membre ale Comunității Europene a Energiei Atomice.

▼ B

- (b) să stabilească norme unitare de securitate pentru protecția sanitară a populației și a lucrătorilor și să vegheze la aplicarea acestora;
- (c) să faciliteze investițiile și să asigure, în special prin încurajarea inițiativelor întreprinderilor, realizarea instalațiilor de bază necesare pentru dezvoltarea energiei nucleare în Comunitate;
- (d) să vegheze la aprovizionarea constantă și echitabilă a tuturor utilizatorilor Comunității cu minereuri și combustibili nucleari;
- (e) să garanteze, prin controale adecvate, că utilizarea materialelor nucleare nu este deturnată spre alte scopuri decât cele cărora le sunt destinate;
- (f) să exercite dreptul de proprietate care îi este recunoscut asupra materialelor de fisiune speciale;
- (g) să asigure piețe mari de desfacere și accesul la cele mai bune mijloace tehnice, prin crearea unei piețe comune a materialelor și echipamentelor specializate, prin libera circulație a capitalurilor pentru investițiile în domeniul nuclear și prin libertatea de a angaja specialiști din cadrul Comunității;
- (h) să instituie cu celelalte țări și cu organizațiile internaționale orice legături care pot promova progresul în utilizarea pașnică a energiei nucleare.

*Articolul 3**(Abrogat)*

TITLUL II

DISPOZIȚII MENITE SĂ ÎNCURAJEZE PROGRESUL ÎN DOMENIUL ENERGIEI NUCLEARE*CAPITOLUL 1****Dezvoltarea cercetării****Articolul 4*

- (1) Comisia are sarcina să promoveze și să faciliteze cercetările nucleare în statele membre și să le completeze prin aplicarea programului de cercetare și educație al Comunității.
- (2) În acest domeniu, activitatea Comisiei se desfășoară în domeniul definit în lista care constituie anexa I la prezentul tratat.

Această listă poate fi modificată de Consiliu, care hotărăște cu majoritate calificată la propunerea Comisiei. Aceasta consultă Comitetul Științific și Tehnic prevăzut la articolul 134.

Articolul 5

Pentru a promova coordonarea cercetărilor întreprinse în statele membre și pentru a le putea completa, Comisia invită fie printr-o cerere specială adresată unui anumit destinatar și transmisă statului membru căruia acesta îi aparține, fie printr-o cerere generală făcută publică, statele membre, persoanele sau întreprinderile să-i transmită programele lor cu privire la cercetările definite în cererea sa.

▼B

După ce a oferit celor interesați toate posibilitățile de a-și prezenta observațiile, Comisia poate formula un aviz motivat cu privire la oricare din programele care i-au fost transmise. La cererea statului în cauză, a persoanei sau a întreprinderii care i-a transmis programul, Comisia trebuie să formuleze un astfel de aviz.

Prin intermediul acestor avize, Comisia recomandă evitarea suprapunerilor inutile și orientează cercetările spre sectoarele insuficient studiate. Comisia nu poate publica programele fără acordul statelor, persoanelor sau întreprinderilor care le-au transmis.

Comisia publică periodic o listă a sectoarelor de cercetare nucleară pe care le consideră insuficient studiate.

Comisia îi poate invita pe reprezentanții centrelor publice și private de cercetări, precum și pe toți experții care efectuează cercetări în aceleași domenii sau în domenii conexe, cu scopul de a proceda la consultări reciproce și schimburi de informații.

Articolul 6

Pentru a încuraja derularea programelor de cercetare care îi sunt transmise, Comisia poate:

- (a) să acorde sprijin financiar în cadrul contractelor de cercetare, cu excepția subvențiilor;
- (b) să furnizeze, cu titlu oneros sau gratuit, materiile prime sau materiile speciale de fiziune de care dispune pentru derularea acestor programe;
- (c) să pună la dispoziția statelor membre, persoanelor sau întreprinderilor, cu titlu oneros sau gratuit, instalații, echipamente sau să asigure asistență de specialitate;
- (d) să determine finanțarea în comun de către statele membre, persoanele sau întreprinderile interesate.

Articolul 7

Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei, care consultă Comitetul Științific și Tehnic, adoptă programele de cercetare și educație ale Comunității.

Aceste programe se stabilesc pentru o perioadă care nu poate depăși cinci ani.

Fondurile necesare derulării acestor programe sunt prevăzute în fiecare an în bugetul pentru cercetări și investiții al Comunității.

Comisia asigură derularea programelor și prezintă în fiecare an Consiliului un raport pe această temă.

Comisia informează permanent Comitetul Economic și Social cu privire la liniile generale ale programelor de cercetare și educație ale Comunității.

▼B*Articolul 8*

(1) Comisia creează, după consultarea Comitetului Științific și Tehnic, un Centru Comun de Cercetări Nucleare.

Centrul asigură derularea programelor de cercetare și a celorlalte sarcini încredințate de către Comisie.

De asemenea, centrul asigură stabilirea unei terminologii nucleare uniforme și a unui sistem unic de etalonare.

Centrul înființează un birou central pentru măsurători nucleare.

(2) Din motive geografice sau funcționale, activitățile centrului se pot desfășura în sedii distincte.

Articolul 9

(1) După solicitarea avizului Comitetului Economic și Social, Comisia poate înființa, în cadrul Centrului Comun pentru Cercetări Nucleare, școli pentru pregătirea de specialiști, în special în domeniul prospectărilor miniere, producției de materiale nucleare de mare puritate, tratării combustibililor iradiați, infrastructurii nucleare, protecției sanitare, producției și utilizării elementelor radioactive.

Comisia stabilește modalitățile de pregătire.

(2) Se va înființa o instituție de nivel universitar ale cărei modalități de funcționare vor fi stabilite de Consiliu, care hotărăște cu majoritate calificată la propunerea Comisiei.

Articolul 10

Pe bază de contract, Comisia poate încredința statelor membre, persoanelor sau întreprinderilor, precum și unor state terțe, organizații internaționale sau resortisanți aparținând unor state terțe derularea unor părți ale programului comunitar de cercetare.

Articolul 11

Comisia publică programele de cercetare prevăzute la articolele 7, 8 și 10, precum și rapoarte periodice cu privire la stadiul de execuție a programelor.

*CAPITOLUL 2****Difuzarea cunoștințelor***

Secțiunea 1

Cunoștințele aflate la dispoziția Comunității*Articolul 12*

Pe bază de cerere adresată Comisiei, statele membre, persoanele și întreprinderile au dreptul de a beneficia de licențe neexclusive pentru brevetele, titlurile de protecție tranzitorie, modelele de utilitate sau cererile de brevete care sunt proprietatea Comunității, în măsura în care pot exploata efectiv invențiile în cauză.

▼B

În aceleași condiții, Comisia acordă sublicențe pentru brevetele, titlurile de protecție tranzitorie, modelele de utilitate sau cererile de brevete, în cazul în care Comunitatea beneficiază de licențe contractuale care prevăd o asemenea posibilitate.

În condiții care urmează a fi stabilite de comun acord cu beneficiarii, Comisia acordă aceste licențe sau sublicențe și comunică toate cunoștințele necesare în vederea utilizării lor. Aceste condiții prevăd în special o indemnizație corespunzătoare și, eventual, dreptul posesorului de licență de a acorda sublicențe unor terțe persoane, precum și obligația de a trata cunoștințele comunicate drept secrete de fabricație.

În caz de divergență în stabilirea condițiilor prevăzute în paragraful al treilea, beneficiarii pot sesiza Curtea de Justiție a Uniunii Europene în vederea stabilirii condițiilor corespunzătoare.

Articolul 13

Comisia trebuie să comunice statelor membre, persoanelor și întreprinderilor cunoștințele care nu fac obiectul dispozițiilor articolului 12, dobândite de Comunitate și care provin din derularea programului propriu de cercetare sau care i-au fost comunicate cu dreptul de a putea dispune liber de ele.

Cu toate acestea, Comisia poate subordona comunicarea acestor cunoștințe condiției ca acestea să rămână confidențiale și să nu fie transmise unor terți.

Comisia nu poate comunica cunoștințele dobândite sub rezerva restricțiilor cu privire la utilizarea și difuzarea lor – de exemplu, așa-numitele cunoștințe clasificate – decât prin asigurarea respectării restricțiilor cu privire la aceste informații.

Secțiunea 2**Alte cunoștințe****a) Difuzarea prin procedee amiabile***Articolul 14*

Comisia depune eforturi pentru a obține sau a face să fie obținută pe cale amiabilă comunicarea cunoștințelor utile în vederea realizării obiectivelor Comunității, precum și acordarea de licențe privind modul de utilizare a brevetelor, titlurilor de protecție tranzitorie, modelelor de utilitate sau cererilor de brevete care protejează astfel de cunoștințe.

Articolul 15

Comisia stabilește o procedură prin care statele membre, persoanele și întreprinderile pot schimba prin intermediul acesteia rezultatele provizorii sau definitive ale cercetărilor lor, în măsura în care nu este vorba de rezultate obținute de Comunitate pe baza mandatelor de cercetare încredințate de către Comisie.

▼B

Această procedură trebuie să asigure caracterul confidențial al schimburilor. Cu toate acestea, pentru documentare, rezultatele comunicate pot fi transmise de Comisie Centrului Comun de Cercetări Nucleare, fără ca această transmitere să aibă drept urmare un drept de utilizare asupra căruia autorul comunicării nu și-a dat acordul.

b) Comunicarea din oficiu către Comisie*Articolul 16*

(1) Din momentul depunerii unei cereri de brevet sau de model de utilitate care se referă la un subiect specific domeniului nuclear într-un stat membru, acesta din urmă solicită acordul solicitantului pentru a comunica imediat Comisiei conținutul acesteia.

În cazul în care solicitantul este de acord, această comunicare se face în termen de trei luni de la depunerea cererii. În absența acordului solicitantului, statul membru notifică Comisia, în cadrul aceluiași termen, despre existența cererii.

Comisia poate cere statului membru să îi comunice conținutul unei cereri a cărei existență i-a fost notificată.

Comisia prezintă cererea în termen de două luni de la notificare. Orice prelungire a acestui termen duce la o prelungire egală a termenului prevăzut la paragraful al șaselea.

Statul membru, sesizat prin cererea Comisiei, trebuie să ceară din nou acordul solicitantului pentru comunicarea conținutului cererii. În cazul obținerii acordului, această comunicare se face fără întârziere.

În absența acordului, statul membru este totuși obligat să facă această comunicare Comisiei în termen de optsprezece luni de la data depunerii cererii.

(2) Statele membre trebuie să comunice Comisiei, în termen de optsprezece luni de la data depunerii, existența oricărei cereri de brevet sau de model de utilitate nepublicată încă și pe care o consideră, la o primă evaluare, ca referindu-se la un subiect care, fără a fi specific nuclear, este direct legat și esențial pentru dezvoltarea energiei nucleare în Comunitate.

La cererea Comisiei, conținutul cererii îi este comunicat în termen de două luni.

(3) Statele membre trebuie să reducă cât mai mult posibil durata procedurii privind cererile de brevete sau de modele de utilitate în domeniile prevăzute la alineatele (1) și (2), care fac obiectul unei cereri din partea Comisiei, astfel încât publicarea lor să se facă în cel mai scurt termen.

(4) Comunicările menționate anterior trebuie considerate de către Comisie ca fiind confidențiale. Acestea se fac numai în scop de documentare. Cu toate acestea, Comisia poate folosi invențiile comunicate cu acordul solicitantului sau în conformitate cu articolele 17 – 23.

▼B

(5) Dispozițiile prezentului articol nu se aplică dacă un acord încheiat cu un stat terț sau o organizație internațională este incompatibil cu comunicarea.

c) Acordarea de licențe prin arbitraj sau din oficiu*Articolul 17*

(1) În absența unui acord amiabil, se pot acorda licențe neexclusive prin arbitraj sau din oficiu, în condițiile stabilite în articolele 18 – 23:

(a) Comunității sau întreprinderilor comune cărora le este atribuit acest drept în temeiul articolului 48 cu privire la brevete, titluri de protecție tranzitorie sau modele de utilitate privind invenții direct legate de cercetările nucleare, în măsura în care acordarea acestor licențe este necesară pentru continuarea propriilor cercetări sau este indispensabilă funcționării instalațiilor lor.

La solicitarea Comisiei, aceste licențe includ dreptul de a autoriza utilizarea invenției de către terți, în măsura în care aceștia execută lucrări sau comenzi pentru Comunitate sau pentru întreprinderile comune;

(b) persoanelor sau întreprinderilor care au înaintat Comisiei o cerere pentru brevetele, titlurile de protecție tranzitorie sau modelele de utilitate privind o invenție direct legată și esențială dezvoltării energiei nucleare în Comunitate, în măsura în care sunt îndeplinite toate condițiile care urmează:

(i) un termen de cel puțin patru ani a expirat de la depunerea cererii de brevet, cu excepția cazului în care este vorba de o invenție al cărei obiect este specific domeniului nuclear;

(ii) cerințele pe care le antrenează dezvoltarea energiei nucleare pe teritoriile unui stat membru în care o invenție este protejată, așa cum este văzută dezvoltarea respectivă din punctul de vedere al Comisiei, nu sunt îndeplinite în ceea ce privește această invenție;

(iii) titularul, invitat să îndeplinească aceste cerințe el însuși sau prin intermediul celor cărora li s-a acordat licență în acest sens, nu s-a conformat;

(iv) persoanele sau întreprinderile beneficiare sunt în măsură să îndeplinească aceste cerințe în mod eficient prin exploatarea lor.

▼C4

Fără o cerere prealabilă din partea Comisiei, statele membre nu pot lua nici un fel de măsură coercitivă prevăzută în legislația lor internă cu privire la acoperirea acestor necesități, care să aibă drept efect limitarea protecției acordate invenției.

▼B

(2) Acordarea unei licențe neexclusive în condițiile prevăzute în alineatul precedent nu poate fi obținută dacă titularul constată existența unui motiv legitim și, în special, în condițiile în care nu a beneficiat de un termen corespunzător.

(3) Acordarea unei licențe conform alineatului (1) dă dreptul la o despăgubire integrală al cărei quantum urmează a fi convenit între titularul brevetului, titlului de protecție tranzitorie sau modelului de utilitate și beneficiarul licenței.

▼B

(4) Prevederile prezentului articol nu aduc atingere dispozițiilor Convenției de la Paris privind protecția proprietății industriale.

Articolul 18

Pentru scopurile prevăzute în această secțiune, se instituie un Comitet de Arbitraj ai cărui membri sunt desemnați și al cărui regulament este stabilit de Consiliu la propunerea Curții de Justiție a Uniunii Europene.

În termen de o lună de la notificarea lor, deciziile Comitetului de Arbitraj pot face obiectul unei căi de atac suspensive a părților în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene. Controlul exercitat de Curtea de Justiție a Uniunii Europene se limitează la legalitatea formală a deciziei și la interpretarea dată de Comitetul de Arbitraj dispozițiilor prezentului tratat.

Deciziile definitive ale Comitetului de Arbitraj au putere de lucru judecat între părțile implicate. Acestea au forță executorie în condițiile stabilite la articolul 164.

Articolul 19

În cazul în care, în lipsa unui acord amiabil, Comisia își propune să obțină acordarea de licențe conform articolului 17, aceasta îl înștiințează pe titularul brevetului, titlului de protecție provizorie, modelului de utilitate sau cererii de brevet și menționează în această înștiințare beneficiarul și sfera de cuprindere a licenței.

Articolul 20

În termen de o lună de la primirea înștiințării menționate la articolul 19, titularul poate propune Comisiei, și, după caz, beneficiarului terț să ajungă la un compromis cu scopul de a sesiza Comitetul de Arbitraj.

În cazul în care Comisia sau beneficiarul terț refuză să ajungă la un compromis, Comisia nu poate cere statului membru sau instanțelor sale competente să acorde sau să faciliteze acordarea licenței.

În cazul în care Comitetul de Arbitraj, în baza compromisului, recunoaște cererea Comisiei ca fiind conformă cu dispozițiile articolului 17, formulează o decizie fundamentată privind acordarea licenței în favoarea beneficiarului, stabilind totodată condițiile și remunerația pentru aceasta, în măsura în care părțile nu au căzut de acord în această privință.

Articolul 21

În cazul în care titularul nu propune sesizarea Comitetului de Arbitraj, Comisia poate cere statului membru interesat sau instanțelor sale competente să acorde sau să faciliteze acordarea licenței.

În cazul în care, după audierea titularului, statul membru sau instanțele sale competente consideră că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 17, informează Comisia despre refuzul de a acorda sau de a facilita acordarea licenței.

▼B

În cazul în care statul membru refuză acordarea sau facilitarea acordării licenței sau nu oferă, în termen de patru luni de la cerere, nici o explicație cu privire la acordarea licenței, Comisia poate sesiza în termen de două luni Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

Titularul trebuie audiat în cursul procedurii în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene.

În cazul în care hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene constată faptul că sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 17, statul membru sau instanțele sale competente au obligația de a lua măsurile pe care le presupune executarea acestei hotărâri.

Articolul 22

(1) În cazul în care titularul brevetului, titlului de proprietate provizorie sau modelului de utilitate și beneficiarul licenței nu cad de acord cu privire la cuantumul despăgubirii, cei implicați pot încheia un compromis cu scopul de a sesiza Comitetul de Arbitraj.

Părțile renunță prin aceasta la orice acțiune, cu excepția celei menționate la articolul 18.

(2) În cazul în care beneficiarul refuză încheierea unui compromis, licența de care a beneficiat este considerată nulă.

În cazul în care titularul refuză încheierea unui compromis, despăgubirea prevăzută în prezentul articol este stabilită de instanțele naționale competente.

Articolul 23

După expirarea unui termen de un an, deciziile Comitetului de Arbitraj sau ale instanțelor naționale competente pot fi revizuite cu privire la condițiile de licență, în măsura în care există fapte noi care justifică acest lucru.

Responsabilitatea revizuirii revine instanței care a emis decizia.

Secțiunea 3**Dispoziții privind secretul***Articolul 24*

Cunoștințele dobândite de Comunitate prin derularea propriului program de cercetări, a căror divulgare poate dăuna intereselor de apărare ale unuia sau mai multor state membre, sunt supuse unui regim de secret în următoarele condiții:

1. la propunerea Comisiei, Consiliul adoptă un regulament de securitate care, ținând cont de dispozițiile prezentului articol, stabilește diferitele regimuri de secret și măsurile de siguranță care trebuie puse în aplicare pentru fiecare dintre acestea;
2. Comisia trebuie să treacă cu titlu provizoriu în regim de secret, conform celor prevăzute de regulamentul de securitate în acest sens, cunoștințele a căror divulgare, după aprecierea acesteia, poate dăuna intereselor de apărare ale unuia sau mai multor state membre.

▼B

Comisia comunică imediat aceste cunoștințe statelor membre, care trebuie să asigure în aceleași condiții, cu titlu provizoriu, regimul de secret.

În termen de trei luni, statele membre informează Comisia dacă doresc să mențină regimul provizoriu aplicat, să îl înlocuiască cu un alt regim sau să ridice regimul de secret.

La expirarea acestui termen, se aplică cel mai sever dintre regimurile solicitate astfel. Comisia notifică statele membre în acest sens.

La solicitarea Comisiei sau a unui stat membru, Consiliul, hotărând în unanimitate, poate oricând aplica un alt regim sau poate ridica regimul de secret. Consiliul ia notă de punctul de vedere al Comisiei înainte de a se pronunța asupra unei cereri a unui stat membru;

3. dispozițiile articolelor 12 și 13 nu se aplică cunoștințelor supuse unui regim de secret.

Cu toate acestea, cu condiția ca măsurile de siguranță aplicabile să fie respectate,

- (a) cunoștințele menționate la articolele 12 și 13 pot fi comunicate de Comisie:
- (i) unei întreprinderi comune,
 - (ii) unei persoane sau unei întreprinderi, alta decât o întreprindere comună, prin intermediul statului membru pe al cărui teritoriu își desfășoară activitatea;
- (b) cunoștințele menționate la articolul 13 pot fi comunicate de un stat membru unei persoane sau unei întreprinderi, alta decât o întreprindere comună, care își desfășoară activitatea pe teritoriul acestui stat, cu condiția de a notifica această comunicare Comisiei;
- (c) în plus, fiecare stat membru are dreptul de a cere Comisiei, pentru propriile necesități sau pentru cele ale unei persoane sau ale unei întreprinderi care își desfășoară activitatea pe teritoriul acestui stat, acordarea unei licențe în conformitate cu articolul 12.

Articolul 25

- (1) Statul membru care comunică existența sau conținutul unei cereri de brevet sau al unui model de utilitate, cu referire la unul din obiectele menționate la articolul 16 alineatul (1) sau (2), precizează, dacă este cazul, necesitatea de a supune această cerere, din motive de apărare, regimului de secret pe care îl indică, precizând durata probabilă a acestuia.

Comisia transmite celorlalte state membre toate comunicările pe care le primește în temeiul paragrafului anterior. Comisia și statele membre au obligația de a respecta măsurile care implică, în termenii regulamentului de securitate, regimul de secret solicitat de statul de origine.

- (2) Comisia poate trimite totodată aceste comunicări fie întreprinderilor comune, fie, prin intermediul unui stat membru, unei persoane sau întreprinderi, alta decât o întreprindere comună, care își desfășoară activitatea pe teritoriul acestui stat.

▼B

Invențiile care fac obiectul cererilor menționate la alineatul (1) nu pot fi folosite decât cu acordul solicitantului sau în conformitate cu dispozițiile articolelor 17 – 23.

Comunicările și, după caz, utilizarea menționate în prezentul alineat sunt supuse măsurilor care implică, în termenii regulamentului de securitate, regimul de secret solicitat de statul de origine.

Acestea sunt, în toate cazurile, supuse acordului statului de origine. Refuzul comunicării și utilizării nu poate fi motivat decât din motive de apărare.

(3) La solicitarea Comisiei sau a unui stat membru, Consiliul, hotărând în unanimitate, poate oricând aplica un alt regim sau poate ridica regimul de secret. Consiliul ia notă de punctul de vedere al Comisiei înainte de a se pronunța asupra unei cereri a unui stat membru.

Articolul 26

(1) În cazul în care cunoștințele care fac obiectul unor brevete, cereri de brevet, titluri de protecție provizorie sau modele de utilitate au regim de secret conform dispozițiilor articolelor 24 și 25, statele care au solicitat aplicarea acestui regim nu pot refuza autorizarea depunerii unor cereri asemănătoare în celelalte state membre.

Fiecare stat membru ia măsurile necesare pentru ca asemenea titluri și cereri să rămână secrete, în funcție de procedura prevăzută prin actele cu putere de lege și normele administrative naționale.

(2) Cunoștințele cu regim de secret conform articolului 24 nu pot face obiectul unor înregistrări în afara statelor membre decât cu consimțământul unanim al acestora din urmă. În cazul în care aceste state nu adoptă nici o poziție, consimțământul este considerat ca fiind dat după expirarea unui termen de șase luni de la data comunicării acestor cunoștințe de către Comisie statelor membre.

Articolul 27

Despăgubirea prejudiciului suportat de solicitant ca urmare a trecerii la regimul de secret din motive de apărare se supune dispozițiilor legilor naționale ale statelor membre și revine statului care a solicitat trecerea la regimul de secret sau care a provocat fie accentuarea sau prelungirea regimului de secret, fie interdicția înregistrării în afara Comunității.

În cazul în care mai multe state membre au provocat, fie accentuarea sau prelungirea regimului de secret, fie interdicția înregistrării în afara Comunității, acestea vor trebui să repare în mod solidar prejudiciul rezultat din solicitarea lor.

Comunitatea nu poate pretinde nici un fel de despăgubire în temeiul prezentului articol.

Secțiunea 4

Dispoziții speciale*Articolul 28*

În cazul în care, ca urmare a comunicării lor Comisiei, cererile de brevet sau de model de utilitate nepublicate încă, ori brevetele sau modelele de utilitate care au regim de secret din motive de apărare, sunt folosite ilegal sau ajung la cunoștința unui terț neautorizat, Comunitatea are obligația de a repara daunele provocate celui îndreptățit.

▼ B

Fără a aduce atingere propriilor drepturi împotriva autorului, Comunitatea se subrogă celor interesați în exercitarea drepturilor lor de regres împotriva terților, în măsura în care aceasta a suportat repararea daunelor. Dreptul Comunității de a acționa împotriva autorului daunei, în conformitate cu dispozițiile generale în vigoare, rămâne intact.

Articolul 29

Orice acord sau contract având drept obiect schimbul de cunoștințe științifice sau industriale în domeniul nuclear între un stat membru, o persoană sau o întreprindere și un stat terț, o organizație internațională sau un resortisant aparținând unui stat terț care necesită, de o parte sau de cealaltă, semnătura unui stat care acționează în exercitarea suveranității sale, trebuie încheiat de către Comisie.

Cu toate acestea, Comisia poate autoriza un stat membru, o persoană sau o întreprindere să încheie astfel de acorduri, în condiții pe care le consideră corespunzătoare, sub rezerva aplicării dispozițiilor articolelor 103 și 104.

*CAPITOLUL 3****Protecția sănătății****Articolul 30*

La nivelul Comunității se instituie norme de bază cu privire la protecția sănătății populației și lucrătorilor împotriva pericolelor care rezultă din radiațiile ionizante.

„Norme de bază” înseamnă:

- (a) dozele maxime admise în condiții de securitate suficientă,
- (b) expunerile și contaminările maxime admise,
- (c) principiile fundamentale de supraveghere medicală a lucrătorilor.

Articolul 31

Normele de bază sunt elaborate de Comisie după obținerea avizului unui grup de personalități desemnate de Comitetul Științific și Tehnic dintre experții științifici ai statelor membre, în special dintre experții din domeniul sănătății publice. Comisia cere avizul Comitetului Economic și Social pentru normele de bază astfel elaborate.

După consultarea Parlamentului European, Consiliul stabilește normele de bază cu majoritate calificată la propunerea Comisiei, care îi transmite punctele de vedere ale comitetelor solicitate de aceasta.

Articolul 32

La solicitarea Comisiei sau a unui stat membru, normele de bază pot fi revizuite sau completate urmând procedura descrisă la articolul 31.

Comisia trebuie să examineze orice cerere formulată de un stat membru.

▼B*Articolul 33*

Fiecare stat membru își stabilește propriile acte cu putere de lege și acte administrative pentru a asigura respectarea normelor de bază fixate și ia măsurile necesare în ceea ce privește instruirea, educarea și formarea profesională.

Comisia face toate recomandările în vederea asigurării armonizării dispozițiilor aplicabile în acest scop în statele membre.

În acest scop, statele membre trebuie să comunice Comisiei dispozițiile respective așa cum sunt acestea aplicabile în momentul intrării în vigoare a prezentului tratat, precum și proiectele ulterioare de dispoziții de natură similară.

Eventualele recomandări ale Comisiei care privesc proiectele de dispoziții trebuie făcute în termen de trei luni din momentul comunicării acestor proiecte.

Articolul 34

Fiecare stat membru pe teritoriul căruia trebuie să aibă loc experiențe deosebit de periculoase are obligația de a lua măsuri suplimentare de protecție sanitară, pentru care cere avizul prealabil al Comisiei.

Avizul conform al Comisiei este necesar în cazul în care există posibilitatea ca aceste experiențe să afecteze teritoriile celorlalte state membre.

Articolul 35

Fiecare stat membru realizează instalațiile necesare efectuării controlului permanent al nivelului de radioactivitate în atmosferă, ape și sol, precum și controlul respectării normelor de bază.

Comisia are drept de acces la aceste instalații de control; aceasta le poate verifica funcționarea și eficacitatea.

Articolul 36

Informațiile privind controalele menționate la articolul 35 sunt comunicate cu regularitate de către autoritățile competente Comisiei, pentru ca aceasta din urmă să fie ținută la curent cu privire la nivelul de radioactivitate care ar putea exercita o influență asupra populației.

Articolul 37

Fiecare stat membru are obligația de a furniza Comisiei toate datele generale ale oricărui proiect de eliminare a materiilor radioactive de orice fel, pentru ca astfel să se poată stabili dacă derularea acestui proiect poate provoca contaminarea radioactivă a apelor, solului sau spațiului aerian ale unui alt stat membru.

În urma consultării grupului de experți menționat la articolul 31, Comisia își emite avizul în termen de șase luni.

▼B*Articolul 38*

Comisia adresează statelor membre recomandări în ceea ce privește nivelul de radioactivitate în atmosferă, ape și sol.

În caz de urgență, Comisia adoptă o directivă prin care însărcinează statul membru în cauză să ia, într-un termen pe care aceasta îl stabilește, toate măsurile necesare pentru evitarea depășirii normelor de bază și pentru asigurarea respectării reglementărilor.

În cazul în care statul respectiv nu se conformează directivei Comisiei în termenul stabilit, aceasta sau oricare stat membru interesat poate sesiza imediat Curtea de Justiție a Uniunii Europene, prin derogare de la articolele 258 și 259 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Articolul 39

Comisia înființează, în cadrul Centrului Comun de Cercetări Nucleare și la data constituirii acestuia, o secție de documentare și studii pe probleme de protecție sanitară.

Această secție are, în special, misiunea de a aduna documentația și informațiile menționate la articolele 33, 36 și 37 și de a sprijini Comisia în îndeplinirea sarcinilor care îi sunt trasate prin prezentul capitol.

*CAPITOLUL 4****Investițiile****Articolul 40*

Pentru a încuraja inițiativa persoanelor și întreprinderilor și pentru a facilita dezvoltarea coordonată a investițiilor lor în domeniul nuclear, Comisia publică periodic programe cu caracter informativ, în special în privința obiectivelor de producere a energiei nucleare și a tuturor investițiilor care implică realizarea lor.

Înainte de publicarea lor, Comisia solicită avizul Comitetului Economic și Social cu privire la aceste programe.

Articolul 41

Persoanele și întreprinderile care aparțin sectoarelor industriale enumerate în anexa II la prezentul tratat au obligația de a comunica Comisiei proiectele de investiții cu privire la instalațiile noi, precum și la înlocuirile sau transformările corespunzând criteriilor privind natura și importanța definite de Consiliu și stabilite la propunerea Comisiei.

Lista sectoarelor industriale menționate mai sus poate fi modificată de Consiliu, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei, care solicită în prealabil avizul Comitetului Economic și Social.

▼ B*Articolul 42*

Proiectele menționate la articolul 41 trebuie comunicate Comisiei și, spre informare, statului membru implicat, cel târziu cu trei luni înainte de încheierea primelor contracte cu furnizorii sau cel puțin cu trei luni înainte de începerea lucrărilor, în cazul în care acestea trebuie realizate prin mijloacele proprii ale întreprinderii.

Consiliul, hotărând la propunerea Comisiei, poate modifica acest termen.

Articolul 43

Comisia discută cu persoanele sau cu întreprinderile toate aspectele proiectelor de investiții care au legătură cu obiectivele prezentului tratat.

Aceasta își comunică punctul de vedere statului membru implicat.

Articolul 44

Cu acordul statelor membre, al persoanelor și întreprinderilor implicate, Comisia poate publica proiectele de investiții care îi sunt comunicate.

*CAPITOLUL 5****Întreprinderile comune****Articolul 45*

Întreprinderile de importanță primordială pentru dezvoltarea industriei nucleare în Comunitate se pot constitui în întreprinderi comune în sensul prezentului tratat, în conformitate cu dispozițiile articolelor următoare.

Articolul 46

(1) Orice proiect de constituire a unei întreprinderi comune, provenind din partea Comisiei, a unui stat membru sau din orice altă inițiativă, face obiectul unei verificări de către Comisie.

În acest sens, Comisia solicită avizul statelor membre, precum și al tuturor instituțiilor publice și private pe care le consideră în măsură să clarifice situația.

(2) Comisia trimite Consiliului, împreună cu avizul său fundamentat, orice proiect de constituire a unei întreprinderi comune.

În cazul în care aceasta eliberează un aviz favorabil privind necesitatea unei anumite întreprinderi comune, Comisia înaintează Consiliului propuneri în legătură cu:

- (a) locul de amplasare;
- (b) statutul;
- (c) cuantumul și ritmul de finanțare;

▼ B

- (d) eventuala participare a Comunității la finanțarea întreprinderii comune;
- (e) participarea eventuală a unui stat terț, a unei organizații internaționale sau a unui resortisant aparținând unui stat terț la finanțarea sau administrarea întreprinderii comune;
- (f) acordarea totală sau parțială a avantajelor enumerate în anexa III la prezentul tratat.

Comisia anexează un raport detaliat asupra întregului proiect.

Articolul 47

Consiliul, sesizat de Comisie, îi poate cere informațiile și verificările suplimentare pe care le consideră necesare.

În cazul în care Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, consideră că un proiect transmis de Comisie cu un aviz nefavorabil trebuie totuși derulat, Comisia are obligația de a înainta Consiliului propunerile și raportul detaliat prevăzute la articolul 46.

În cazul avizului favorabil al Comisiei sau în cazul menționat în paragraful precedent, Consiliul hotărăște cu majoritate calificată cu privire la fiecare propunere a Comisiei.

Cu toate acestea, Consiliul hotărăște în unanimitate în ceea ce privește:

- (a) participarea Comunității la finanțarea întreprinderii comune,
- (b) participarea unui stat terț, a unei organizații internaționale sau a unui resortisant aparținând unui stat terț la finanțarea sau administrarea unei întreprinderi comune.

*Articolul 48***▼ C6**

Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei, poate acorda oricărei întreprinderi comune toate sau o parte dintre avantajele enumerate în anexa III la prezentul tratat, revenindu-i fiecărui stat membru, în ceea ce îl privește, obligația de a asigura aplicarea acestor avantaje. Respectând aceeași procedură, Consiliul poate stabili condițiile aplicabile acordării acestor avantaje.

Respectând aceeași procedură, Consiliul poate stabili condițiile aplicabile acordării acestor avantaje.

▼ B*Articolul 49*

Constituirea unei întreprinderi comune are la bază decizia Consiliului.

Fiecare întreprindere comună are personalitate juridică.

Aceasta beneficiază, în fiecare stat membru, de capacitatea juridică cea mai largă recunoscută persoanelor juridice de legislațiile interne corespunzătoare; aceasta poate în special achiziționa și înstrăina bunuri mobile și imobile și poate sta în justiție.

În măsura în care dispozițiile prezentului tratat sau ale statutului nu dispun altfel, fiecare întreprindere comună este supusă regulilor care se aplică întreprinderilor din domeniul industriei sau comerțului; statutul se poate referi cu titlu subsidiar la legislațiile interne ale statelor membre.

▼B

Sub rezerva competențelor atribuite Curții de Justiție a Uniunii Europene în temeiul prezentului tratat, litigiile în care sunt implicate întreprinderile comune sunt soluționate de către instanțele judecătorești naționale competente.

Articolul 50

Dacă este cazul, statutele întreprinderilor comune sunt, după caz, modificate conform dispozițiilor speciale prevăzute în acest scop.

Cu toate acestea, modificările respective nu pot intra în vigoare decât după ce au fost aprobate de Consiliu, hotărând în aceleași condiții ca la articolul 47, la propunerea Comisiei.

Articolul 51

Comisia asigură executarea tuturor deciziilor Consiliului cu privire la constituirea întreprinderilor comune până la instalarea organelor însărcinate cu funcționarea acestora.

*CAPITOLUL 6****Aprovizionarea****Articolul 52*

(1) Aprovizionarea cu minereuri, materii brute și materii speciale de fisiune este asigurată, conform dispozițiilor prezentului capitol, în temeiul principiului accesului egal la resurse, prin promovarea unei politici comune de aprovizionare.

(2) În acest scop, conform condițiilor prevăzute în acest capitol:

- (a) sunt interzise orice practici având drept obiect asigurarea unei poziții privilegiate pentru anumiți utilizatori,
- (b) se constituie o Agenție care dispune de un drept de opțiune asupra minereurilor, materiilor brute și materiilor speciale de fisiune produse pe teritoriile statelor membre, precum și de dreptul exclusiv de a încheia contracte privind livrarea de minereuri, materii brute și materii speciale de fisiune provenite din cadrul sau din afara Comunității.

Agenția nu poate face nici un fel de discriminare între utilizatori în funcție de destinația pe care aceștia și-au propus să o dea livrărilor solicitate, în afară de cazul în care această destinație este ilegală sau contravine condițiilor puse de furnizorii din afara Comunității cu privire la livrarea în cauză.

Secțiunea 1**Ag en ț ia***Articolul 53*

Agenția se află sub controlul Comisiei, care îi stabilește direcțiile de acțiune, are drept de veto asupra deciziilor și numește directorul general și directorul general adjunct.

▼B

Orice act al Agenției, implicit sau explicit, în exercițiul dreptului său de opțiune sau al dreptului său exclusiv de a încheia contracte de livrare, poate fi deferit de către cei implicați Comisiei, care ia o decizie în termen de o lună.

Articolul 54

Agenția are personalitate juridică și beneficiază de autonomie financiară.

Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei, stabilește statutul Agenției.

Statutul poate fi revizuit în același mod.

Statutul stabilește capitalul Agenției și modalitățile de subscriere a acestuia. În toate cazurile, majoritatea capitalului trebuie să aparțină Comunității și statelor membre. Repartizarea capitalului se stabilește de comun acord de către statele membre.

Statutul stabilește modalitățile de administrare comercială a Agenției. Acesta poate prevedea o redevență asupra tranzacțiilor, destinată acoperirii cheltuielilor de funcționare ale Agenției.

Articolul 55

Statele membre comunică sau iau măsuri pentru ca Agenției să îi fie comunicate toate informațiile necesare exercitării dreptului său de opțiune și dreptului său exclusiv de a încheia contracte cu furnizorii.

Articolul 56

Statele membre garantează libera exercitare a funcțiilor Agenției pe teritoriile lor.

Acestea pot constitui organismul sau organismele, având competența de a reprezenta, în relațiile cu Agenția, pe producătorii și utilizatorii din teritoriile aflate în afara Europei și supuse jurisdicției acestora.

Secțiunea 2**Minereuri, materii brute și materii speciale de fisiune care provin din producția Comunității***Articolul 57*

(1) Dreptul de opțiune al Agenției se referă la:

(a) obținerea de drepturi de utilizare și de consum al materiilor care, conform dispozițiilor capitolului 8, se află în proprietatea Comunității;

(b) obținerea dreptului de proprietate în toate celelalte cazuri.

(2) Agenția își exercită dreptul de opțiune prin încheierea de contracte cu producătorii de minereuri, materii brute sau materii speciale de fisiune.

▼B

Sub rezerva dispozițiilor articolelor 58, 62 și 63, orice producător este obligat să ofere Agenției minereurile, materiile prime sau materiile speciale de fisiune pe care le produce în teritoriile statelor membre, înainte de utilizarea, transferul sau depozitarea acestor minereuri sau materii.

Articolul 58

În cazul în care un producător parcurge mai multe etape de producție începând de la extracția minereului până inclusiv la producerea metalului, obligația lui nu constă decât în a oferi Agenției produsul în etapa de producție pe care o alege acesta.

Același lucru este valabil și pentru mai multe întreprinderi între care există legături, care trebuie comunicate în timp util Comisiei și discutate cu aceasta, în conformitate cu procedura prevăzută la articolele 43 și 44.

Articolul 59

În cazul în care Agenția nu își exercită dreptul de opțiune asupra producției în întregime sau asupra unei părți din aceasta, producătorul:

- (a) fie prin mijloace proprii, fie prin contracte de muncă la comandă, poate prelucra minereurile, materiile brute sau materiile speciale de fisiune, cu condiția de a oferi Agenției produsul obținut în urma acestei prelucrări;
- (b) este autorizat, prin decizia Comisiei, să valorifice în afara Comunității producția disponibilă, cu condiția de a nu practica condiții mai favorabile decât cele ale ofertei făcute anterior Agenției. Cu toate acestea, exportul materiilor speciale de fisiune nu se poate face decât prin intermediul Agenției în conformitate cu dispozițiile articolului 62.

Comisia nu poate elibera autorizația dacă beneficiarii acestor livrări nu oferă toate garanțiile de respectare a intereselor generale ale Comunității sau dacă clauzele și condițiile acestor contracte sunt contrare obiectivelor prezentului tratat.

Articolul 60

Eventualii utilizatori informează periodic Agenția cu privire la necesitățile lor de livrări de produse, specificând cantitățile, natura fizică și chimică, locurile de proveniență, destinația, eșalonarea livrărilor și condițiile de preț, care constituie clauzele și condițiile unui contract de livrări pe care aceștia ar dori să îl încheie.

De asemenea, producătorii informează Agenția cu privire la ofertele pe care le pot prezenta, cuprinzând toate specificațiile și, în special, durata contractelor, necesare în vederea stabilirii programelor lor de producție. Durata acestor contracte nu poate depăși zece ani, cu excepția cazurilor în care se obține acordul Comisiei.

Agenția îi informează pe toți eventualii utilizatori asupra ofertelor și volumului de cereri pe care le-a primit și le cere ca, în cadrul unui anumit termen, să îi trimită comenzi.

Fiind în posesia tuturor acestor comenzi, Agenția face cunoscute condițiile în care acestea pot fi onorate.

▼ B

În cazul în care Agenția nu poate onora în întregime toate comenzile primite, aceasta distribuie livrările în funcție de raportul comenzilor corespunzător fiecăreia dintre oferte, sub rezerva dispozițiilor articolelor 68 și 69.

Un regulament al Agenției, supus Comisiei spre aprobare, stabilește modalitățile de confruntare a ofertelor și cererilor.

Articolul 61

Agenția are obligația de a onora toate comenzile, cu excepția cazurilor în care impedimente juridice sau materiale se opun executării lor.

Respectând dispozițiile articolului 52, aceasta poate cere utilizatorilor plata unui anumit avans în momentul încheierii unui contract cu titlu de garanție sau pentru a-și facilita propriile angajamente pe termen lung cu producătorii, necesare în vederea onorării comenzii.

Articolul 62

(1) Agenția își exercită dreptul de opțiune asupra materiilor speciale de fisiune produse pe teritoriile statelor membre,

- (a) fie pentru a răspunde cererilor din partea utilizatorilor Comunității în condițiile definite la articolul 60;
- (b) fie pentru a stoca ea însăși aceste materii;
- (c) fie pentru a exporta aceste materii cu autorizația Comisiei, care se conformează dispozițiilor articolului 59 litera b) al doilea paragraf.

(2) Cu toate acestea, fără a înceta să fie supuse dispozițiilor capitolului 7, aceste materii și reziduurile fertile sunt lăsate producătorului:

- (a) fie pentru a fi stocate cu autorizația Agenției;
- (b) fie pentru a fi utilizate în limitele propriilor necesități ale producătorului;
- (c) fie pentru a fi puse la dispoziția, în limitele necesităților lor, întreprinderilor situate în cadrul Comunității, unite cu producătorul, în vederea derulării unui program comunicat din timp Comisiei, prin legături directe care nu au ca obiect sau efect limitarea producției, a dezvoltării tehnicilor sau a investițiilor sau crearea abuzivă a unor inegalități între utilizatorii din Comunitate.

(3) Dispozițiile articolului 89 alineatul (1) litera (a) se aplică materiilor speciale de fisiune produse pe teritoriile statelor membre asupra cărora Agenția nu și-a exercitat dreptul de opțiune.

▼B*Articolul 63*

Minerurile, materiile prime sau materiile speciale de fisiune produse de către întreprinderile comune sunt repartizate utilizatorilor conform regulilor statutare sau contractuale ► C4 proprii acestor ◀ întreprinderi.

Secțiunea 3

Mineruri, materii brute și materii speciale de fisiune care nu provin din Comunitate*Articolul 64*

Agenția, acționând eventual în temeiul acordurilor încheiate între Comunitate și un stat terț sau o organizație internațională, are dreptul exclusiv, în afara excepțiilor prevăzute în prezentul tratat, de a încheia acorduri sau convenții având drept obiect principal furnizarea de mineruri, materii brute sau materii speciale de fisiune care provin din afara Comunității.

Articolul 65

Articolul 60 se aplică în cazul cererilor din partea utilizatorilor și al contractelor dintre utilizatori și Agenție cu privire la furnizarea de mineruri, materii brute sau materii speciale de fisiune care provin din afara Comunității.

Cu toate acestea, Agenția poate stabili originea geografică a furnizărilor în măsura în care asigură utilizatorului condiții cel puțin la fel de avantajoase ca și cele formulate în comandă.

Articolul 66

În cazul în care, la solicitarea utilizatorilor interesați, Comisia constată că Agenția nu este în măsură să onoreze într-un termen rezonabil, parțial sau total, livrările comandate sau nu o poate face decât la prețuri abuzive, utilizatorii au dreptul să încheie direct contracte cu privire la livrările provenind din afara Comunității, în măsura în care aceste contracte răspund punctelor esențiale privind necesitățile exprimate în comanda lor.

Acest drept se acordă pentru un an, cu posibilitatea de reînnoire în caz de prelungire a situației care a justificat acordarea lui.

Utilizatorii care fac uz de dreptul prevăzut în prezentul articol au obligația de a comunica Comisiei contractele directe avute în vedere. În termen de o lună, Comisia se poate opune încheierii contractelor respective în cazul în care acestea sunt contrare obiectivelor prezentului tratat.

▼B

Secțiunea 4

Prețuri*Articolul 67*

În afara excepțiilor prevăzute prin prezentul tratat, prețurile rezultă din confruntarea ofertelor și a cererilor în condițiile menționate la articolul 60, cărora statele membre nu le pot contraveni prin reglementările lor interne.

Articolul 68

Este interzisă practicarea unor prețuri care ar avea drept obiectiv asigurarea unei poziții privilegiate pentru anumiți utilizatori, fapt care contravine principiului accesului egal care rezultă din dispozițiile prezentului capitol.

În cazul în care Agenția constată asemenea practici, le semnalează Comisiei.

Comisia, în cazul în care consideră constatarea ca fiind fondată, poate stabili, pentru ofertele contestate, prețurile la un nivel conform principiului accesului egal.

Articolul 69

Consiliul poate stabili prețurile, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei.

În cazul în care Agenția, aplicând articolul 60, stabilește condițiile în care comenzile pot fi onorate, aceasta poate propune o egalizare de preț utilizatorilor care au lansat comenzi.

Secțiunea 5

Dispoziții privind politica de aprovizionare*Articolul 70*

În cadrul limitelor prevăzute în bugetul Comunității, Comisia se poate implica financiar, în condițiile pe care le stabilește, în campaniile de prospectare pe teritoriile statelor membre.

Comisia poate adresa recomandări statelor membre în vederea dezvoltării prospectării și exploatării miniere.

Statele membre au obligația de a prezenta anual Comisiei un raport cu privire la dezvoltarea prospectării și producției, rezervele probabile și investițiile miniere desfășurate sau prevăzute a se desfășura pe teritoriile lor. Aceste rapoarte sunt înaintate Consiliului cu avizul Comisiei, în special în ceea ce privește măsurile luate de statele membre cu privire la recomandările ce le-au fost făcute în temeiul paragrafului precedent.

▼B

În cazul în care Consiliul, sesizat de Comisie, constată cu majoritate calificată că, în ciuda unor posibilități de extracție care par justificate pe termen lung, măsurile de prospectare și dezvoltare a exploatării miniere continuă să fie evident insuficiente, se consideră că statul membru respectiv a renunțat, pentru toată perioada în care nu va remedia această situație, atât pentru el însuși, cât și pentru resortisanții săi, la dreptul de acces egal la alte resurse interne ale Comunității.

Articolul 71

Comisia adresează statelor membre orice recomandări utile cu privire la reglementările fiscale sau miniere.

Articolul 72

Din cantitățile existente în interiorul sau în afara Comunității, Agenția poate constitui stocurile comerciale necesare pentru a ușura aprovizionarea sau livrările curente ale Comunității.

Comisia poate eventual decide constituirea unor stocuri de securitate. Modalitățile de finanțare a acestor stocuri sunt aprobate de Consiliu hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei.

Secțiunea 6**Dispoziții speciale***Articolul 73*

În cazul în care un acord sau o convenție între un stat membru, o persoană sau o întreprindere, pe de o parte, și un stat terț, o organizație internațională sau un resortisant aparținând unui stat terț, pe de altă parte, include și livrări de produse care intră în competența Agenției, este necesar acordul prealabil al Comisiei pentru încheierea sau reînnoirea acestui acord sau a acestei convenții în ceea ce privește livrarea acestor produse.

Articolul 74

Comisia poate excepta de la aplicarea dispozițiilor prezentului capitol transferul, importul sau exportul de cantități mici de minereuri, materii brute sau materii speciale de fisiune, precum cele care sunt folosite în mod curent pentru cercetare.

Orice transfer, import sau export efectuat în temeiul acestei dispoziții trebuie adus la cunoștința Agenției.

Articolul 75

Dispozițiile prezentului capitol nu se aplică angajamentelor având drept obiect tratarea, prelucrarea, sau formatarea minereurilor, materiilor brute sau materiilor speciale de fisiune:

- (a) încheiate între mai multe persoane sau întreprinderi, în cazul în care materiile tratate, prelucrate sau formate trebuie returnate persoanei sau întreprinderii de origine;

▼ B

- (b) încheiate între o persoană sau o întreprindere și o organizație internațională sau un resortisant aparținând unui stat terț, în cazul în care materiile sunt tratate, prelucrate sau formate în afara Comunității și trebuie returnate persoanei sau întreprinderii de origine;
- (c) încheiate între o persoană sau o întreprindere și o organizație internațională sau un resortisant aparținând unui stat terț, în cazul în care materiile sunt tratate, prelucrate sau formate în cadrul Comunității și trebuie returnate fie organizației sau resortisantului de origine, fie unui cu totul alt destinatar situat de asemenea în afara Comunității și desemnat de această organizație sau acest resortisant.

Cu toate acestea, persoanele sau întreprinderile respective trebuie să informeze Agenția cu privire la existența unor asemenea angajamente și, imediat după semnarea acestor contracte, cu privire la cantitățile de materii care fac obiectul acestor tranzacții. În ceea ce privește angajamentele menționate la litera (b), Comisia se poate opune dacă apreciază că prelucrarea sau formatarea nu pot fi asigurate în condiții de eficiență și securitate corespunzătoare și fără pierderi de materii în detrimentul Comunității.

Materiile care fac obiectul acestor angajamente sunt supuse, pe teritoriile statelor membre, măsurilor de control prevăzute în capitolul 7. Cu toate acestea, dispozițiile capitolului 8 nu sunt aplicabile materiilor speciale de fisiune care fac obiectul angajamentelor menționate la litera (c).

Articolul 76

Dispozițiile prezentului capitol pot fi modificate, în special în cazul în care împrejurări neprevăzute ar crea o situație de penurie generală, la inițiativa unui stat membru sau a Comisiei, de către Consiliu, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European. Comisia are obligația de a analiza orice solicitare formulată de către un stat membru.

La încheierea unei perioade de șapte ani socotită de la 1 ianuarie 1958, Consiliul poate confirma toate aceste dispoziții. În cazul în care Consiliul nu le confirmă, se adoptă noi dispoziții cu privire la obiectul prezentului capitol, în conformitate cu procedura prevăzută în paragraful precedent.

*CAPITOLUL 7****Controlul securității****Articolul 77*

Conform condițiilor prevăzute în prezentul capitol, Comisia trebuie să se asigure pe teritoriile statelor membre:

- (a) că minereurile, materiile brute și materiile speciale de fisiune nu sunt folosite în alte scopuri decât cele declarate de către utilizatori în sensul destinației lor;
- (b) că sunt respectate dispozițiile referitoare la aprovizionare și toate angajamentele speciale cu privire la control asumate de către Comunitate într-un acord încheiat cu un stat terț sau o organizație internațională.

▼B*Articolul 78*

Oricine înființează sau exploatează o instalație pentru producerea, separarea sau orice altă utilizare a materiilor brute sau materiilor speciale de fisiune sau pentru tratarea combustibililor nucleari iradiați are obligația de a declara Comisiei caracteristicile tehnice fundamentale ale instalației, în măsura în care cunoașterea acestora este necesară realizării obiectivelor definite la articolul 77.

Comisia trebuie să aprobe procedeele ce urmează să fie aplicate pentru tratarea chimică a materiilor iradiatăe, în măsura necesară realizării obiectivelor definite la articolul 77.

Articolul 79

Comisia solicită ținerea și prezentarea datelor referitoare la operațiuni cu scopul de a permite contabilitatea minereurilor, materiilor brute și materiilor speciale de fisiune utilizate sau produse. Aceeași regulă se aplică și în cazul materiilor brute și materiilor speciale de fisiune transportate.

Cei vizați notifică autorităților statului membru respectiv comunicările pe care le adresează Comisiei în temeiul articolului 78 și primului paragraf din prezentul articol.

Natura și amploarea obligațiilor menționate în primul paragraf din prezentul articol sunt precizate într-un regulament stabilit de Comisie și aprobat de Consiliu.

Articolul 80

Comisia poate cere ca toate materiile speciale de fisiune excedentare, recuperate sau obținute ca subproduse, care nu sunt efectiv folosite sau în măsură a fi folosite, să fie depozitate la Agenție sau în alte locuri controlate sau care pot fi controlate de Comisie.

Materiile speciale de fisiune depozitate astfel trebuie restituite fără întârziere celor interesați, la cerere.

Articolul 81

Comisia poate trimite inspecții pe teritoriile statelor membre. Aceasta consultă statul membru respectiv înainte de prima misiune pe care o încredințează unui inspector pe teritoriul acestui stat, această consultare fiind valabilă și pentru toate celelalte misiuni ale acestui inspector.

Prin prezentarea unui document care le atestă calitatea, inspectorii au acces în orice moment în toate locurile, la toate informațiile și la toate persoanele care, prin profesia lor se ocupă de materii, echipamente sau instalații supuse controlului prevăzut de prezentul capitol, în măsura necesară pentru a controla minereurile, materiile brute și materiile speciale de fisiune și pentru a se asigura de respectarea dispozițiilor prevăzute în articolul 77. În cazul în care statul respectiv o cere, inspectorii desemnați de Comisie sunt însoțiți de reprezentanți ai autorităților acestui stat, cu condiția ca inspectorii să nu fie prin aceasta întârziți sau în nici un fel împiedicați în exercitarea funcțiilor lor.

▼B

În caz de opoziție cu privire la desfășurarea unui control, Comisia are obligația să solicite președintelui Curții de Justiție a Uniunii Europene un mandat pentru a asigura, prin constrângere, derularea acestui control. Președintele Curții de Justiție a Uniunii Europene hotărăște în termen de trei zile.

În cazul în care întârzierea este primejdioasă, Comisia poate adopta ea însăși, sub forma unei decizii, un ordin scris privind derularea controlului. Acest ordin trebuie supus fără întârziere, spre aprobare ulterioară, președintelui Curții de Justiție a Uniunii Europene.

După emiterea mandatului sau a deciziei, autoritățile naționale ale statului respectiv asigură accesul inspectorilor în locurile desemnate în mandat sau în decizie.

Articolul 82

Inspectorii sunt recrutați de Comisie.

Misiunea acestora este de a solicita să le fie prezentată și de a verifica contabilitatea menționată la articolul 79. Aceștia raportează Comisiei orice încălcare.

Comisia poate adopta o directivă prin care somează statul membru în cauză să ia, într-un termen pe care îl stabilește, toate măsurile necesare pentru a pune capăt încălcărilor constatate; aceasta informează Consiliul în acest sens.

În cazul în care statul membru nu se conformează, în termenul impus, acestei directive a Comisiei, aceasta sau orice stat membru interesat, prin derogare de la articolele 258 și 259 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, poate să sesizeze imediat Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

Articolul 83

(1) În cazul unor încălcări ale obligațiilor care le sunt impuse prin prezentul capitol, comise de persoane sau întreprinderi, Comisia poate adopta sancțiuni împotriva acestora.

În ordinea gravității, aceste sancțiuni sunt:

- (a) avertisment;
- (b) retragerea unor avantaje speciale, de exemplu, asistența financiară sau ajutorul tehnic;
- (c) plasarea întreprinderii, pentru o perioadă maximă de patru luni, sub administrarea unei persoane sau a unui grup de persoane desemnate de comun acord de Comisie și statul sub a cărui autoritate se află întreprinderea;
- (d) retragerea totală sau parțială a materiilor brute sau materiilor speciale de fisiune.

(2) Deciziile Comisiei care implică obligația de livrare, luate pentru executarea alineatului precedent, constituie titlu executoriu. Acestea pot fi puse în executare pe teritoriile statelor membre, în condițiile stabilite la articolul 164.

▼B

Prin derogare de la dispozițiile articolului 157, acțiunile înaintate Curții de Justiție a Uniunii Europene împotriva deciziilor Comisiei care aplică sancțiunile prevăzute la alineatul precedent au efect suspensiv. Cu toate acestea, la solicitarea Comisiei sau a oricărui stat membru interesat, Curtea de Justiție a Uniunii Europene poate ordona executarea imediată a deciziei.

Protecția intereselor lezate trebuie garantată printr-o procedură legală corespunzătoare.

(3) Comisia poate adresa statelor membre toate recomandările referitoare la legile sau regulamentele menite să asigure respectarea obligațiilor rezultând din prezentul capitol pe teritoriile lor.

(4) Statele membre au obligația de a asigura executarea sancțiunilor și, după caz, repararea încălcărilor de către autorii acestora.

Articolul 84

În executarea controlului nu se fac nici un fel de discriminări în funcție de destinația dată minereurilor, materiilor brute și materiilor speciale de fisiune.

Domeniul, modalitățile de control și atribuțiile organelor însărcinate cu controlul se limitează la realizarea obiectivelor stabilite în prezentul capitol.

Controlul nu se poate extinde asupra materiilor destinate nevoilor de apărare, care sunt supuse unei prelucrări speciale pentru aceste nevoi sau care, după această prelucrare, sunt amplasate sau stocate într-o unitate militară conform unui plan de operații.

Articolul 85

În cazul în care apar situații noi care impun acest lucru, modalitățile de aplicare a controlului prevăzute în prezentul capitol pot fi adaptate, la inițiativa unui stat membru sau a Comisiei, de către Consiliu prin decizie luată în unanimitate, la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European. Comisia are obligația de a analiza orice solicitare formulată de un stat membru.

*CAPITOLUL 8****Regimul proprietății****Articolul 86*

Materiile speciale de fisiune sunt proprietatea Comunității.

Dreptul de proprietate al Comunității se extinde asupra tuturor materiilor speciale de fisiune, produse sau importate de un stat membru, o persoană sau o întreprindere și sunt supuse controlului de securitate prevăzut la capitolul 7.

Articolul 87

Statele membre, persoanele sau întreprinderile au asupra materiilor speciale de fisiune intrate legal în posesia lor cel mai larg drept de utilizare și de consum, sub rezerva obligațiilor rezultând pentru acestea din dispozițiile prezentului tratat, în special în ceea ce privește controlul de securitate, dreptul de opțiune recunoscut pentru Agenție și protecția sanitară.

▼B*Articolul 88*

Agenția deține un cont special în numele Comunității, numit „cont financiar al materiilor speciale de fisiune”.

Articolul 89

- (1) În contul financiar al materiilor speciale de fisiune:
 - (a) se trece, în creditul Comunității și în debitul statului membru, al persoanei sau al întreprinderii beneficiare valoarea materiilor speciale de fisiune, lăsate sau puse la dispoziție de acest stat, de această persoană sau de această întreprindere;
 - (b) se trece, în debitul Comunității și în creditul statului membru, al persoanei sau al întreprinderii prestatoare valoarea materiilor speciale de fisiune produse sau importate de acest stat membru, această persoană sau această întreprindere și care devin proprietatea Comunității. Este trecută o înregistrare contabilă analogă în cazul în care un stat membru, o persoană sau o întreprindere restituie Comunității materii speciale de fisiune lăsate sau puse anterior la dispoziția acestui stat, acestei persoane sau acestei întreprinderi.
- (2) Variațiile de valoare care afectează cantitățile de materii speciale de fisiune sunt tratate din punct de vedere contabil în așa fel încât să nu poată produce nici o pierdere și nici un beneficiu pentru Comunitate. Riscurile revin în sarcina sau în avantajul deținătorilor.
- (3) Soldurile rezultând din operațiunile de mai sus sunt imediat exigibile la solicitarea creditorului.
- (4) În sensul prezentului capitol, Agenția este privită ca o întreprindere, în ceea ce privește operațiunile derulate în nume propriu.

Articolul 90

În cazul în care situații noi impun acest lucru, dispozițiile prezentului capitol referitoare la dreptul de proprietate al Comunității pot fi adaptate prin decizia unanimă a Consiliului, la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European, la inițiativa unui stat membru sau a Comisiei. Comisia are obligația de a analiza orice solicitare formulată de un stat membru.

Articolul 91

Regimul proprietății aplicabil tuturor obiectelor, materiilor și bunurilor care nu fac obiectul unui drept de proprietate al Comunității în temeiul prezentului capitol se stabilește prin legislația fiecărui stat membru.

*CAPITOLUL 9****Piața comună nucleară****Articolul 92*

Dispozițiile prezentului capitol se aplică bunurilor și produselor care figurează în listele din anexa IV la prezentul tratat.

▼B

Aceste liste pot fi modificate, la inițiativa Comisiei sau a unui stat membru, de către Consiliu, hotărând la propunerea Comisiei.

Articolul 93

Statele membre elimină între ele toate taxele vamale privind importul și exportul sau taxele cu efect echivalent și toate restricțiile cantitative atât la import, cât și la export:

- (a) asupra produselor care figurează în listele A¹ și A²,
- (b) asupra produselor care figurează în lista B, în măsura în care se aplică un tarif vamal comun acestor produse și dacă sunt însoțite de un certificat eliberat de Comisie care să ateste destinația lor pentru scopuri nucleare.

Cu toate acestea, teritoriile aflate în afara Europei care intră sub jurisdicția unui stat membru pot percepe în continuare taxe vamale la intrare și ieșire sau taxe cu efect echivalent care au exclusiv caracter fiscal. Nivelele și regimurile acestor taxe vamale și taxe nu pot crea discriminări între acest stat și celelalte state membre.

Articolele 94 și 95

(Abrogate)

Articolul 96

Statele membre elimină orice restricție bazată pe cetățenie față de cetățenii celorlalte state membre privind accesul la muncile calificate în domeniul nuclear, sub rezerva limitărilor care rezultă din necesitățile fundamentale de ordine publică, de securitate publică și de sănătate publică.

După consultarea Parlamentului European, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei, care solicită în prealabil avizul Comitetului Economic și Social, poate adopta directivele privind modalitățile de aplicare a prezentului articol.

Articolul 97

Nici o restricție bazată pe cetățenie sau naționalitate nu poate fi impusă persoanelor fizice sau juridice, publice sau private aflate sub jurisdicția unui stat membru care doresc să participe la construcția de instalații nucleare cu caracter științific sau industrial în cadrul Comunității.

Articolul 98

Statele membre iau toate măsurile necesare pentru a facilita încheierea contractelor de asigurare cu privire la acoperirea riscului atomic.

▼ B

Consiliul, după consultarea Parlamentului European, adoptă cu majoritate calificată la propunerea Comisiei, care solicită în prealabil avizul Comitetului Economic și Social, directivele referitoare la modalitățile de aplicare a prezentului articol.

Articolul 99

Comisia poate formula toate recomandările menite să faciliteze circulația capitalurilor destinate finanțării producțiilor menționate în lista care constituie anexa II la prezentul tratat.

Articolul 100

(Abrogat)

*CAPITOLUL 10****Relațiile externe****Articolul 101*

În cadrul competențelor sale, Comisia se poate angaja prin încheierea de acorduri sau convenții cu un stat terț, o organizație internațională sau un resortisant aparținând unui stat terț.

Aceste acorduri sau convenții sunt negociate de către Comisie conform directivelor Consiliului; acestea sunt încheiate de Comisie cu aprobarea Consiliului care hotărăște cu majoritate calificată.

Cu toate acestea, acordurile sau convențiile a căror derulare nu necesită nici o intervenție din partea Consiliului și poate fi asigurată în limitele bugetului respectiv sunt negociate și încheiate de Comisie, cu obligația ca aceasta să informeze Consiliul.

Articolul 102

Acordurile sau convențiile încheiate cu un stat terț, o organizație internațională sau un resortisant aparținând unui stat terț, la care sunt părți, pe lângă Comunitate, unul sau mai multe state membre, nu pot intra în vigoare decât după notificarea Comisiei de către toate statele membre interesate a faptului că aceste acorduri sau convenții au devenit aplicabile în conformitate cu dispozițiile dreptului lor intern.

Articolul 103

Statele membre sunt obligate să comunice Comisiei proiectele lor de acorduri sau de convenții cu un stat terț, o organizație internațională sau un resortisant aparținând unui stat terț, în măsura în care aceste acorduri sau convenții au legătură cu domeniul de aplicare al prezentului tratat.

În cazul în care un proiect de acord sau de convenție conține clauze care constituie obstacole în calea aplicării prezentului tratat, Comisia trimite propriile observații statului respectiv în termen de o lună de la primirea comunicării care i-a fost adresată.

▼B

Acest stat nu poate încheia acordul sau convenția proiectată decât după ce a înlăturat obiecțiile Comisiei sau s-a conformat hotărârilor prin care Curtea de Justiție a Uniunii Europene, în procedură de urgență la cererea acestuia, se pronunță asupra compatibilității clauzelor avute în vedere cu dispozițiile prezentului tratat. Cererea poate fi depusă la Curtea de Justiție a Uniunii Europene oricând după primirea de către statul membru a observațiilor Comisiei.

Articolul 104

Orice persoană sau întreprindere care, ulterior datei de 1 ianuarie 1958 sau, pentru statele care aderă, ulterior datei aderării lor, încheie sau reînnoiește acorduri sau convenții cu un stat terț, o organizație internațională sau un resortisant aparținând unui stat terț nu poate invoca aceste acorduri sau convenții pentru a se sustrage obligațiilor ce îi revin prin prezentul tratat.

Fiecare stat membru ia toate măsurile pe care le consideră necesare pentru a transmite Comisiei, la cererea acesteia, toate informațiile privind acordurile sau convențiile încheiate ulterior datelor menționate la paragraful anterior, în domeniul de aplicare al prezentului tratat, de către orice persoană sau întreprindere cu un stat terț, o organizație internațională sau un resortisant aparținând unui stat terț. Comisia nu poate cere această comunicare decât cu scopul de a verifica dacă aceste acorduri sau convenții nu conțin clauze care să constituie obstacole în calea aplicării prezentului tratat.

La cererea Comisiei, Curtea de Justiție a Uniunii Europene se pronunță asupra conformității acestor acorduri sau convenții cu dispozițiile prezentului tratat.

*Articolul 105***▼C6**

Dispozițiile prezentului tratat nu sunt opozabile executării acordurilor sau convențiilor încheiate anterior datei de 1 ianuarie 1958 sau, pentru statele care aderă, anterior datei aderării lor, de către un stat membru, o persoană sau o întreprindere cu un stat terț, o organizație internațională sau un resortisant aparținând unui stat terț, în cazul în care aceste acorduri sau convenții au fost comunicate Comisiei în cel mult 30 de zile de la datele menționate.

▼B

Cu toate acestea, acordurile sau convențiile încheiate între 25 martie 1957 și 1 ianuarie 1958 sau, pentru statele care aderă, între data semnării actului de aderare și data aderării lor, de către o persoană sau o întreprindere cu un stat terț, o organizație internațională sau un resortisant aparținând unui stat terț nu se pot opune prezentului tratat dacă intenția de a se sustrage dispozițiilor acestuia din urmă, în temeiul avizului Curții de Justiție a Uniunii Europene care a deliberat la cererea Comisiei, a fost unul din motivele determinante ale acordului sau convenției pentru una sau cealaltă dintre părți.

Articolul 106

Statele membre care, anterior datei de 1 ianuarie 1958 sau, pentru statele care aderă, anterior datei aderării lor, au încheiat acorduri cu state terțe privind colaborarea în domeniul energiei nucleare, au obligația ca, împreună cu Comisia, să demareze negocierile necesare cu aceste state terțe pentru a face ca, în măsura în care acest lucru este posibil, Comisia să preia drepturile și obligațiile ce decurg din aceste acorduri.

▼B

Orice acord nou care rezultă din aceste negocieri necesită consimțământul statului membru sau statelor membre semnatare ale acordurilor menționate mai sus, precum și aprobarea Consiliului, care hotărăște cu majoritate calificată.

TITLUL III

DISPOZIȚII INSTITUȚIONALE ȘI FINANCIARE*CAPITOLUL 1****Aplicarea anumitor dispoziții din Tratatul privind Uniunea Europeană și din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene****Articolul 106a*

(1) Articolul 7, articolele 13-19, articolul 48 alineatele (2)-(5) și articolele 49 și 50 din Tratatul privind Uniunea Europeană, articolul 15, articolele 223-236, articolele 237-244, articolul 245, articolele 246-270, articolele 272, 273 și 274, articolele 277-281, articolele 285-304, articolele 310-320, articolele 322-325 și articolele 336, 342 și 344 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, precum și Protocolul privind dispozițiile tranzitorii se aplică prezentului tratat.

(2) În cadrul prezentului tratat, trimerile la Uniune, la „Tratatul privind Uniunea Europeană”, la „Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene” sau la „tratate” cuprinse în dispozițiile prevăzute la alineatul (1), precum și cele din protocoalele anexate atât la tratatele menționate, cât și la prezentul tratat, se interpretează ca trimiteri la Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, și, respectiv, la prezentul tratat.

(3) Dispozițiile din Tratatul privind Uniunea Europeană și din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene nu instituie derogări de la dispozițiile prezentului tratat.

*CAPITOLUL 2****Instituțiile Comunității***

Secțiunea 1

Parlamentul European*Articolele 107 – 114**(Abrogate)*

Secțiunea 2

Consiliul*Articolele 115 – 123**(Abrogate)*

▼B

Secțiunea 3

Comisia*Articolele 124 – 133**(Abrogate)**Articolul 134*

(1) Se instituie pe lângă Comisie un Comitet Științific și Tehnic cu caracter consultativ.

Comitetul este obligatoriu consultat în cazurile prevăzute în prezentul tratat. Acesta poate fi consultat în toate cazurile considerate oportune de către Comisie.

▼A1

(2) Comitetul este alcătuit din patruzeci și doi de membri, numiți de Consiliu după consultarea Comisiei.

▼B

Membrii Comitetului sunt numiți cu titlu personal pentru o perioadă de cinci ani. Funcțiile lor pot fi reînnoite. Aceștia nu pot fi ținuți de nici un mandat imperativ.

Comitetul Științific și Tehnic își desemnează anual președintele și prezidiul dintre membrii săi.

Articolul 135

Comisia poate desfășura orice consultări și poate înființa orice comitete de studii pe care le consideră necesare în vederea îndeplinirii sarcinilor sale.

Secțiunea 4

Curtea de Justiție a Uniunii Europene*Articolele 136 – 143**(Abrogate)**Articolul 144*

Curtea de Justiție a Uniunii Europene își exercită competența de fond cu privire la:

- (a) acțiunile formulate conform articolului 12, în vederea stabilirii condițiilor adecvate de acordare a licențelor sau sublicențelor de către Comisie,
- (b) acțiunile formulate de persoane sau întreprinderi împotriva sancțiunilor care le-ar putea fi impuse de către Comisie conform articolului 83.

▼B*Articolul 145*

În cazul în care Comisia apreciază că o persoană sau o întreprindere a comis o încălcare a prezentului tratat căreia nu îi sunt aplicabile dispozițiile articolului 83, aceasta cere statului membru de care aparține această persoană sau întreprindere să ia măsuri pentru sancționarea încălcării prin aplicarea legislației sale interne.

În cazul în care statul respectiv nu dă curs acestei cereri în termenul stabilit de Comisie, aceasta poate sesiza Curtea de Justiție a Uniunii Europene pentru a se constata încălcarea de care este învinuită persoana sau întreprinderea în cauză.

*Articolele 146 – 156**(Abrogate)**Articolul 157*

Cu excepția cazurilor vizate de dispoziții contrare din prezentul tratat, acțiunile introduse înaintea Curții de Justiție a Uniunii Europene nu au efect suspensiv. Cu toate acestea, în măsura în care consideră că este necesar, Curtea de Justiție a Uniunii Europene poate ordona suspendarea executării actului atacat.

*Articolele 158 – 160**(Abrogate)*

Secțiunea 5

Curtea de Conturi*Articolele 160 A – 160 C**(Abrogate)*

CAPITOLUL 3

Dispoziții comune mai multor instituții*Articolele 161 – 163**(Abrogate)**Articolul 164*

Executarea silită este reglementată de normele de procedură civilă în vigoare în statul pe teritoriul căruia are loc această procedură. Decizia este învestită cu formulă executorie, fără îndeplinirea nici unei alte formalități decât cea a verificării autenticității acestui titlu de către autoritatea națională pe care guvernul fiecărui stat membru o desemnează în acest scop și a cărei numire este adusă la cunoștința Comisiei, Curții de Justiție a Uniunii Europene și Comitetului de Arbitraj instituit în temeiul articolului 18.

▼B

După îndeplinirea acestor formalități, la cererea celui interesat, acesta poate proceda la executarea silită sesizând direct organul competent, în conformitate cu legislația internă.

Executarea silită nu poate fi suspendată decât în temeiul unei decizii a Curții de Justiție a Uniunii Europene. Cu toate acestea, controlul legalității măsurilor de executare este de competența instanțelor judecătorești naționale.

*CAPITOLUL 4****Comitetul Economic și Social****Articolele 165 – 170**(Abrogate)*

TITLUL IV

DISPOZIȚII FINANCIARE SPECIALE*Articolul 171*

(1) Toate veniturile și cheltuielile Comunității, altele decât cele ale Agenției și ale întreprinderilor comune, trebuie estimate pentru fiecare exercițiu bugetar și trebuie înregistrate în bugetul administrativ sau în bugetul pentru cercetări și investiții.

Veniturile și cheltuielile fiecărui buget trebuie să fie echilibrate.

(2) Veniturile și cheltuielile Agenției, care funcționează conform regulilor comerciale, sunt prevăzute într-un buget special.

Condițiile de estimare, de executare și de control ale acestor venituri și cheltuieli sunt stabilite, ținând cont de statutul Agenției, printr-un regulament adoptat conform ►C4 articolului 322 ◀ din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

(3) Estimarea veniturilor și a cheltuielilor, precum și conturile de exploatare și bilanțurile întreprinderilor comune, referitoare la fiecare exercițiu, sunt comunicate Comisiei, Consiliului și Parlamentului European în condițiile stabilite de statutele acestor întreprinderi.

Articolul 172

(1) *(abrogat)*

(2) *(abrogat)*

(3) *(abrogat)*

(4) Împrumuturile destinate finanțării cercetărilor sau investițiilor sunt contractate în condițiile stabilite de Consiliu, care hotărăște în condițiile prevăzute la ►C4 articolul 314 ◀ din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

▼B

Comunitatea se poate împrumuta de pe piața de capital a unui stat membru, în cadrul dispozițiilor legale care se aplică emisiunilor interne sau, în lipsa unor astfel de dispoziții într-un stat membru, în cazul în care acest stat membru și Comisia s-au consultat și s-au pus de acord cu privire la împrumutul avut în vedere de aceasta.

Acordul autorităților competente ale statului membru nu poate fi refuzat decât în cazul în care există temerea unor perturbări grave ale pieței de capital a acestui stat.

*Articolele 173 și 173 A**(Abrogate)**Articolul 174*

- (1) Cheltuielile prevăzute în bugetul administrativ cuprind în special:
- (a) costurile administrative;
 - (b) cheltuielile pentru controlul de securitate și protecția sanitară.
- (2) Cheltuielile prevăzute în bugetul pentru cercetări și investiții cuprind în special:
- (a) cheltuielile legate de derularea programului de cercetări al Comunității;
 - (b) eventuala participare la capitalul Agenției și la cheltuielile de investiții ale acesteia;
 - (c) cheltuielile pentru dotarea tehnică a instituțiilor de pregătire;
 - (d) eventuala participare la întreprinderile comune și la anumite operațiuni comune.

*Articolul 175**(Abrogat)**Articolul 176*

- (1) Alocările privind cheltuielile pentru cercetări și investiții cuprind, sub rezerva limitelor care rezultă din programele sau deciziile de cheltuieli care, în temeiul prezentului tratat, necesită unanimitatea Consiliului:
- (a) credite de angajament, care acoperă o tranșă constituind o unitate individualizată și formând un ansamblu coerent;
 - (b) credite de plată, care constituie limita superioară a cheltuielilor care pot fi plătite în fiecare an pentru acoperirea angajamentelor contractate conform literei a).
- (2) Planul de scadențe pentru angajamente și plăți figurează în anexă la proiectul de buget corespunzător propus de Comisie.

▼ B

(3) Creditele deschise pentru cheltuieli de cercetare și investiții sunt împărțite pe capitole care grupează cheltuielile în funcție de natura sau destinația lor și sunt subdivizate, în măsura în care este necesar, conform regulamentului adoptat în aplicarea articolului 322 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

(4) Creditele de plată disponibile sunt reportate exercițiului următor prin decizia Comisiei, cu excepția deciziei contrare a Consiliului.

Articolele 177 – 181

(Abrogate)

Articolul 182

(1) Sub rezerva informării autorităților competente ale statelor interesate, Comisia poate transfera în moneda unuia dintre statele membre activele pe care le deține în moneda unui alt stat membru, în măsura necesară utilizării lor pentru obiectivele cărora le sunt destinate prin prezentul tratat. Comisia evită, în măsura în care este posibil, să efectueze astfel de transferuri, dacă deține active disponibile sau care pot fi mobilizate în monedele de care are nevoie.

(2) Comisia comunică cu fiecare dintre statele membre prin intermediul autorității desemnate de statul în cauză. Pentru efectuarea operațiunilor financiare, Comisia poate recurge la serviciile băncii de emisiune a statului membru în cauză sau la o altă instituție financiară autorizată de acesta.

(3) În ceea ce privește cheltuielile de efectuat de către Comunitate în moneda țărilor terțe și înainte ca bugetele să fie definitiv adoptate, Comisia supune Consiliului un plan cu caracter informativ cu privire la veniturile și cheltuielile care urmează a fi realizate în diferitele monede.

Acest plan este aprobat de Consiliu care hotărăște cu majoritate calificată. Acesta poate fi modificat în cursul exercițiului conform aceleiași proceduri.

(4) Cedarea către Comisie de devize ale unor țări terțe, necesare executării cheltuielilor trecute în planul menționat la alineatul (3), revine statelor membre conform criteriilor de repartitie stabilite în articolul 172. Devizele țărilor terțe încasate de Comisie sunt cedate statelor membre conform aceluiași criterii de repartitie.

(5) Comisia poate dispune liber de devizele țărilor terțe care provin din împrumuturile făcute de aceasta în țările respective.

▼B

(6) Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei, poate permite Agenției și întreprinderilor comune aplicarea totală sau parțială a regulilor cu privire la regimul schimburilor prevăzute la alineatele precedente și, eventual, adaptarea acestora la cerințele lor de funcționare.

*Articolele 183 – 183 A**(Abrogate)*

TITLUL V

DISPOZIȚII GENERALE*Articolul 184*

Comunitatea are personalitate juridică.

Articolul 185

În fiecare dintre statele membre, Comunitatea are cea mai largă capacitate juridică recunoscută persoanelor juridice de către legislațiile interne; Comunitatea poate, în special, să dobândească sau să înstrăineze bunuri mobile și imobile și poate sta în justiție. În acest scop, Comunitatea este reprezentată de Comisie.

*Articolul 186**(Abrogat)**Articolul 187*

Pentru îndeplinirea sarcinilor care îi sunt încredințate, Comisia poate solicita toate informațiile și poate proceda la toate verificările necesare, în limitele și condițiile stabilite de Consiliu, în conformitate cu dispozițiile prezentului tratat.

Articolul 188

Răspunderea contractuală a Comunității este reglementată de legea care se aplică contractului în cauză.

În domeniul răspunderii extracontractuale, Comunitatea trebuie să repare, în conformitate cu principiile generale comune ordinilor juridice ale statelor membre, prejudiciile cauzate de instituțiile sale sau de către agenții săi în exercitarea funcțiilor lor.

Răspunderea personală a agenților față de Comunitate este reglementată de dispozițiile care stabilesc statutul lor sau regimul care li se aplică.

▼B*Articolul 189*

Sediul instituțiilor Comunității se stabilește de comun acord de către guvernele statelor membre.

Articolul 190

(Abrogat)

Articolul 191

Comunitatea beneficiază, pe teritoriul statelor membre, de privilegiile și imunitățile necesare pentru îndeplinirea misiunii sale în condițiile prevăzute de Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii Europene.

Articolul 192

Statele membre iau toate măsurile generale sau speciale corespunzătoare pentru a asigura îndeplinirea obligațiilor care decurg din prezentul tratat sau care decurg din actele întreprinse de instituțiile Comunității. Statele membre îi facilitează acesteia îndeplinirea misiunii sale.

Statele membre se abțin de la toate măsurile care ar putea pune în pericol realizarea obiectivelor prezentului tratat.

Articolul 193

Statele membre se angajează să nu supună un diferend cu privire la interpretarea sau aplicarea prezentului tratat unui alt mod de soluționare decât cele prevăzute de acesta.

Articolul 194

(1) Membrii instituțiilor Comunității, membrii comitetelor, funcționarii și agenții Comunității, precum și toate celelalte persoane care, prin funcțiile lor sau prin relațiile publice sau private cu instituțiile sau structurile Comunității sau cu întreprinderile comune, sunt chemate să comunice sau să primească fapte, informații, cunoștințe, documente sau obiecte protejate prin secret în temeiul dispozițiilor date de un stat membru sau o instituție a Comunității, sunt obligate, chiar și după încetarea mandatelor sau relațiilor lor, să le păstreze secrete față de toate persoanele neautorizate, precum și față de public.

Fiecare stat membru privește orice încălcare a acestei obligații ca pe un atentat împotriva secretelor sale protejate, ceea ce, atât în privința fondului, cât și a competenței, ține de legislația sa aplicabilă în materie de atentat la siguranța statului sau de divulgare a secretului profesional. Acesta urmărește pe oricare dintre autorii unei astfel de încălcări care ține de jurisdicția sa, la cererea oricărui stat membru implicat sau a Comisiei.

▼B

(2) Fiecare stat membru comunică Comisiei toate dispozițiile care reglementează pe teritoriul său clasificarea și secretul informațiilor, cunoștințelor, documentelor sau obiectelor care aparțin domeniului de aplicare a prezentului tratat.

Comisia asigură comunicarea acestor dispoziții celorlalte state membre.

Fiecare stat membru ia toate măsurile corespunzătoare pentru a facilita instaurarea progresivă a unei protecții cât mai uniforme și cuprinzătoare cu putință a secretelor protejate. Comisia, după consultarea statelor membre implicate, poate adopta toate recomandările în acest scop.

(3) Instituțiile și structurile Comunității, precum și întreprinderile comune au obligația de a aplica dispozițiile referitoare la protecția secretelor în vigoare pe teritoriul unde se situează fiecare dintre acestea.

(4) Orice împuternicire de a lua cunoștință de fapte, informații, documente sau obiecte referitoare la domeniul de aplicare a prezentului tratat și protejate prin secret, acordată fie de către o instituție a Comunității, fie de un stat membru, unei persoane care își exercită activitatea în domeniul de aplicare a prezentului tratat, este recunoscută de către fiecare instituție și fiecare stat membru.

(5) Dispozițiile prezentului articol nu aduc atingere aplicării dispozițiilor speciale care rezultă din acordurile încheiate între un stat membru și un stat terț sau o organizație internațională.

Articolul 195

Instituțiile Comunității, precum și Agenția și întreprinderile comune trebuie să respecte, în aplicarea prezentului tratat, condițiile puse în privința accesului la minereuri, materii brute și materii speciale de fisiune prin regulamentele naționale promulgate din motive de ordine sau de sănătate publică.

Articolul 196

Pentru aplicarea prezentului tratat și cu excepția dispozițiilor contrare ale acestuia:

- (a) termenul „persoană” desemnează orice persoană fizică care, total sau parțial, își desfășoară activitățile în domeniul definit de capitolul corespunzător al tratatului;
- (b) termenul „întreprindere” desemnează orice întreprindere sau instituție care, total sau parțial, își desfășoară activitățile în aceleași condiții, indiferent de statutul său juridic, public sau privat.

Articolul 197

În sensul prezentului tratat:

- 1. termenul „materii speciale de fisiune” desemnează plutoniu 239, uraniu 233, uraniu îmbogățit cu uraniu 235 sau 233, precum și orice produs care conține unul sau mai mulți izotopi din cei menționați mai sus și alte materii de fisiune similare care vor fi stabilite de Consiliu hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei; cu toate acestea, termenul „materii speciale de fisiune” nu se aplică materiilor brute;

▼B

2. termenul „uraniu îmbogățit cu uraniu 235 sau 233” desemnează uraniu care conține fie uraniu 235, fie uraniu 233, fie acești doi izotopi într-o asemenea cantitate încât raportul dintre suma acestor doi izotopi și izotopul 238 să fie superioară raportului dintre izotopul 235 și izotopul 238 în uraniul natural;
3. termenul „materii brute” desemnează uraniul care conține amestecul de izotopi care se găsește în natură, uraniu al cărui conținut în uraniu 235 este inferior cotelor normale, toriu, toate materiile menționate mai sus sub formă de metal, aliaje, compuși chimici sau concentrați, orice altă materie care conține una sau mai multe din materiile menționate mai sus, la nivele de concentrație stabilite de Consiliu, care hotărăște cu majoritate calificată la propunerea Comisiei;
4. termenul „minereuri” desemnează orice minereu care, la nivelele de concentrație medie stabilite de Consiliu, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei, conține substanțe ce permit, prin tratări chimice și fizice corespunzătoare, obținerea materiilor brute, așa cum sunt definite mai sus.

Articolul 198

Cu excepția unor dispoziții contrare, prevederile prezentului tratat se aplică teritoriilor europene ale statelor membre și teritoriilor aflate în afara Europei supuse jurisdicției lor.

Acestea se aplică în egală măsură teritoriilor europene ale căror relații externe sunt asumate de un stat membru.

Dispozițiile prezentului tratat se aplică insulelor Åland în conformitate cu dispozițiile cuprinse în Protocolul nr. 2 la Actul privind condițiile de aderare a Republicii Austria, a Republicii Finlanda și a Regatului Suediei.

Prin derogare de la paragrafele precedente:

- (a) prezentul tratat nu se aplică insulelor Feroe.

Prezentul tratat nu se aplică Groenlandei;

- (b) prezentul tratat nu se aplică zonelor aflate sub suveranitatea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord în Cipru;
- (c) prezentul tratat nu se aplică țărilor și teritoriilor de peste mări aflate în relații speciale cu Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, care nu figurează în lista din ► **C2** anexa II la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ◀;
- (d) dispozițiile prezentului tratat se aplică insulelor anglo-normande și Insulei Man numai în măsura necesară pentru a asigura aplicarea regimului prevăzut pentru aceste insule în Tratatul privind aderarea unor noi state membre la Comunitatea Economică Europeană și la Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, semnat la 22 ianuarie 1972.

[litera (e) se elimină]

▼B*Articolul 199*

Comisia este însărcinată să asigure toate legăturile utile cu organele Organizației Națiunilor Unite, cu instituțiile lor specializate și cu instituțiile Organizației Mondiale a Comerțului.

Comisia asigură între altele legăturile oportune cu toate organizațiile internaționale.

Articolul 200

Comunitatea stabilește cu Consiliul Europei toate relațiile utile de cooperare.

Articolul 201

Comunitatea stabilește o strânsă colaborare cu Organizația de Cooperare și Dezvoltare Economică, ale cărei modalități se stabilesc de comun acord.

Articolul 202

Dispozițiile prezentului tratat nu împiedică existența și realizarea uniunilor regionale între Belgia și Luxemburg, ca și între Belgia, Luxemburg și Țările de Jos, în măsura în care obiectivele acestor uniuni regionale nu sunt atinse prin aplicarea prezentului tratat.

Articolul 203

În cazul în care o acțiune a Comunității apare ca necesară pentru realizarea unuia dintre obiectivele Comunității, fără ca prezentul tratat să fi prevăzut atribuțiile de a acționa necesare în acest scop, Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European, adoptă dispozițiile corespunzătoare.

Articolele 204 – 205

(abrogate)

Articolul 206

Comunitatea poate încheia, cu unul sau mai multe state sau organizații internaționale, acorduri de instituire a unei asocieri caracterizate de drepturi și obligații reciproce, de acțiuni comune și proceduri specifice.

Acordurile în cauză sunt încheiate de Consiliu, hotărând în unanimitate, după consultarea Parlamentului European.

În cazul în care acordurile în cauză necesită modificări ale prezentului tratat, modificările trebuie să fie întâi adoptate în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 48 alineatele (2)-(5) din Tratatul privind Uniunea Europeană.

▼ B*Articolul 207*

Protocoloalele care, prin acordul comun al statelor membre, sunt anexate prezentului tratat, fac parte integrantă din acesta.

Articolul 208

Prezentul tratat se încheie pe durată nelimitată.

▼ C4

TITLUL VI

DISPOZIȚII REFERITOARE LA PERIOADA INIȚIALĂ

(abrogate)

Articolele 209 – 223

(abrogate)

DISPOZIȚII FINALE**▼ B***Articolul 224*

Prezentul tratat se ratifică de către Înaltele Părți Contractante în conformitate cu normele lor constituționale. Instrumentele de ratificare se depun pe lângă Guvernul Republicii Italiene.

Prezentul tratat intră în vigoare în prima zi a lunii următoare depunerii instrumentului de ratificare de către ultimul stat semnatar care îndeplinește această formalitate. Cu toate acestea, în cazul în care această depunere are loc cu mai puțin de cincisprezece zile înainte de începerea lunii următoare, intrarea în vigoare a tratatului se reportează pentru prima zi a celei de a doua luni după data depunerii.

Articolul 225

Prezentul tratat, redactat în exemplar unic, în limba franceză, în limba germană, în limba italiană și în limba olandeză, cele patru texte având valoare juridică egală, se depune în arhiva Guvernului Republicii Italiene, care emite o copie certificată pentru conformitate fiecăruia dintre guvernele celorlalte state semnatare.

▼ A1

În conformitate cu tratatele de aderare, sunt de asemenea autentice versiunile prezentului tratat în limbile bulgară, cehă, croată, daneză, engleză, estonă, finlandeză, greacă, irlandeză, letonă, lituaniană, maghiară, malteză, polonă, portugheză, română, slovacă, slovenă, spaniolă și suedeză.

▼ B

DREPT CARE, subsemnații plenipotențari au semnat prezentul tratat.

Întocmit la Roma la douăzeci și cinci martie una mie nouă sute cincizeci și șapte.

(lista semnatarilor nu este reprodusă)

▼B

ANEXE

*ANEXA I***DOMENIUL DE CERCETĂRI PRIVIND ENERGIA NUCLEARĂ
CONFORM ARTICOLULUI 4 DIN TRATAT****I Materii prime**

1. Metode de prospectare minieră și de exploatare a minelor speciale care conțin zăcăminte de materii de bază (uraniu, toriu și alte produse de interes deosebit pentru energia nucleară).
2. Metode de concentrare a acestor materii și de prelucrare în compuși puri din punct de vedere tehnic.
3. Metode de prelucrare a acestor compuși puri din punct de vedere tehnic în compuși și metale de calitate nucleară.
4. Metode de prelucrare și formatare a acestor compuși și metale – precum și a plutoniului, uraniului 235 sau 233 în stare pură sau în asocieri cu acești compuși sau metale – de industria chimică, ceramică sau metalurgică în elemente combustibile.
5. Metode de protecție a acestor elemente de combustibil împotriva agenților exteriori de coroziune sau eroziune.
6. Metode de producție, purificare, prelucrare și conservare a celorlalte materiale speciale din domeniul energiei nucleare, în special:
 - (a) moderatori precum apa grea, grafitul nuclear, beriliul și oxidul lui;
 - (b) elemente de structură precum zirconiu (fără hafniu), niobiu, lantan, titan, beriliu și oxizii lor, carburi și alți compuși utilizabili în domeniul energiei nucleare;
 - (c) fluide de răcire precum heliu, termofluide organice, sodiu, aliaje sodiu-potasiu, bismut, aliaje plumb-bismut.
7. Metode de separare izotopică:
 - (a) a uraniului;
 - (b) a materialelor în cantități ponderabile, care pot fi utilizate la producția de energie nucleară precum litiu 6 și 7, azot 15, bor 10;
 - (c) a izotopilor utilizați în cantități mici pentru lucrări de cercetare.

II Fizica aplicată în energia nucleară

1. Fizica teoretică aplicată:
 - (a) reacții nucleare de joasă energie, în special reacții provocate de neutroni;
 - (b) fisiune;
 - (c) interacțiunea razelor ionizante și fotonilor cu materia;
 - (d) teoria corpurilor solide;
 - (e) studiul fuziunii, în special cu privire la comportamentul unei plasme ionizate sub acțiunea forțelor electromagnetice și asupra termodinamicii la temperaturi extrem de ridicate.
2. Fizica experimentală aplicată:
 - (a) aceleași domenii specifice precum cele menționate la punctul 1 de mai sus;
 - (b) studiul proprietăților elementelor transuraniene care prezintă interes pentru energia nucleară.

▼ B

3. Calculul reactoarelor:
 - (a) teoria neutronică macroscopică;
 - (b) determinări neutronice experimentale: experiențe exponențiale și critice;
 - (c) calcule termodinamice și de rezistență a materialelor;
 - (d) determinări experimentale corespunzătoare;
 - (e) cinetica reactoarelor, probleme de control al funcționării acestora și experimente corespunzătoare;
 - (f) calcule de protecție împotriva radiațiilor și experimente corespunzătoare.

III Chimia fizică a reactoarelor

1. Studiul modificărilor de structură fizică și chimică și de alterare a calității tehnice a diverselor materiale în reactoare sub efectul:
 - (a) căldurii;
 - (b) naturii agenților la contact;
 - (c) cauzelor mecanice.
2. Studiul degradărilor și al altor fenomene provocate prin iradiere:
 - (a) în elementele de combustibil;
 - (b) în elementele de structură și fluidele de răcire;
 - (c) în moderatori.
3. Chimia analitică și chimia fizică aplicate părților componente ale reactoarelor.
4. Chimia fizică a reactoarelor omogene: radiochimie, coroziune.

IV Tratarea materiilor radioactive

1. Metode de extracție de plutoniu și de uraniu 233 din combustibili iradiați, de recuperare eventuală de uraniu sau de toriu.
2. Chimia și metalurgia plutoniului.
3. Metode de extracție și chimia celorlalte elemente transuraniene.
4. Metode de extracție și chimia izotopilor radioactivi utili:
 - (a) produse de fisiune;
 - (b) obținuți prin iradiere.
5. Concentrarea și conservarea deșeurilor radioactive inutile.

V Aplicații ale elementelor radioactive

Aplicații ale elementelor radioactive ca elemente care provoacă iradierea și elemente prezente ca urme, în următoarele sectoare:

- (a) industrie și știință;
- (b) terapie și biologie;
- (c) agricultură.

▼B**VI Studiul efectelor nocive ale radiațiilor asupra ființelor vii**

1. Studiul detectării și măsurării radiațiilor nocive.
2. Studiul măsurilor corespunzătoare adecvate de prevenire și protecție și al normelor corespunzătoare de securitate.
3. Studiul terapiei împotriva efectelor radiațiilor.

VII Echipamente

Studii pentru realizarea și îmbunătățirea echipamentelor special destinate, nu numai reactoarelor, ci și ansamblului instalațiilor de cercetare și industriale necesare cercetărilor enumerate mai jos. Se pot menționa, cu titlu orientativ:

1. Echipamentele mecanice următoare:
 - (a) pompe pentru fluide speciale;
 - (b) schimbătoare de căldură;
 - (c) aparate pentru cercetare fizico-nucleară (cum ar fi sectoarele pentru viteza neutronilor);
 - (d) aparatură pentru manipulare la distanță.
2. Echipamentele electrice următoare:
 - (a) aparatură de detecție și măsurare a radiațiilor, de folosit în special:
 - la prospectările miniere,
 - la cercetările științifice și tehnice,
 - la controlul reactoarelor,
 - la protecția sănătății;
 - (b) aparatură de comandă a reactoarelor;
 - (c) acceleratoare de particule de joasă energie până la 10 MeV.

VIII Aspecte economice ale producției de energie

1. Studiu comparat, teoretic și experimental al diferitelor tipuri de reactoare.
2. Studiu tehnico-economic al ciclurilor materialelor combustibile.

▼B*ANEXA II***SECTOARELE INDUSTRIALE MENȚIONATE LA ARTICOLUL 41 DIN TRATAT**

1. Extracția minereurilor de uraniu și toriu.
2. Concentrarea acestor minereuri.
3. Tratarea chimică și rafinarea concentrațiilor de uraniu și toriu.
4. Prepararea combustibililor nucleari sub toate formele lor.
5. Fabricarea elementelor de combustibil nuclear.
6. Fabricarea de hexafluorură de uraniu.
7. Producerea de uraniu îmbogățit.
8. Tratarea combustibililor iradiați în vederea separării totale sau parțiale de elementele pe care le conțin.
9. Producerea moderatorilor pentru reactoare.
10. Producerea de zirconiu fără hafniu sau a compușilor de zirconiu fără hafniu.
11. Reactoare nucleare de toate tipurile și pentru toate scopurile de utilizare.
12. Instalații de tratament industrial al deșeurilor radioactive, stabilirea de legături cu una sau mai multe din instalațiile definite în această listă.
13. Instalații semiindustriale pentru pregătirea construcției de baze privind sectoarele 3-10.

*ANEXA III***AVANTAJE CARE POT FI ACORDATE ÎNTRINDERILOR
COMUNE ÎN TEMEIUL ARTICOLULUI 48 DIN TRATAT**

1. (a) Recunoașterea caracterului de utilitate publică, în conformitate cu legislațiile interne, pentru achizițiile imobiliare necesare amplasării de întreprinderi comune.
(b) Aplicarea în conformitate cu legislațiile interne a procedurii de expropriere pentru cauză de utilitate publică în vederea realizării acestor achiziții în lipsa unui acord amiabil.
2. Acordarea de licențe prin arbitraj sau din oficiu în temeiul articolelor 17 – 23.
3. Scutirea de orice impozite și taxe de constituire a întreprinderilor comune și de orice impozite pe cotele de participare.
4. Scutirea de orice impozite și taxe de transmitere percepute la achiziționarea de bunuri imobiliare, precum și de taxe de transcriere și înregistrare.
5. Scutirea de orice impozite directe care s-ar putea aplica întreprinderilor comune, bunurilor lor, patrimoniului și veniturilor acestora.
6. Scutirea de orice taxe vamale și taxe cu efect echivalent și de orice interdicție și orice restricție de import sau export, cu caracter economic și fiscal, cu privire la:
 - (a) materialul științific și tehnic, cu excepția materialelor de construcție și a materialelor pentru scopuri administrative;
 - (b) substanțele care trebuie tratate sau care au fost tratate în cadrul întreprinderilor comune.
7. Facilități de schimb prevăzute la articolul 182 alineatul (6).
8. Scutire de restricții de intrare și de ședere acordate persoanelor provenind din statele membre, angajate în serviciul întreprinderilor comune, precum și soților/soțiilor și membrilor de familie aflați în întreținerea acestora.

▼B*ANEXA IV***LISTA BUNURILOR ȘI PRODUSELOR PREVĂZUTE DE
DISPOZIȚIILE CAPITOLULUI 9 PRIVIND PIAȚA NUCLEARĂ
COMUNĂ****Lista A¹**

Minereuri de uraniu a căror concentrație de uraniu natural depășește 5 % unități de masă.

Pehblendă a cărei concentrație în uraniu natural depășește 5 % unități de masă.

Oxid de uraniu.

Compuși anorganici de uraniu natural, alții decât oxidul și hexafluorura.

Compuși anorganici de uraniu natural.

Uraniu natural brut și prelucrat.

Aliaje care conțin plutoniu.

Compuși organici sau anorganici de uraniu îmbogățit cu compuși organici sau anorganici de uraniu 235.

Compuși organici sau anorganici de uraniu 233.

Toriu îmbogățit cu uraniu 233.

Compuși organici sau anorganici de plutoniu.

Uraniu îmbogățit cu plutoniu.

Uraniu îmbogățit cu uraniu 235.

Aliaje care conțin uraniu îmbogățit cu uraniu 235 sau uraniu 233.

Plutoniu.

Uraniu 233.

Hexafluorură de uraniu.

Monazită.

Minereuri de toriu a căror concentrație în toriu depășește 20 % în greutate.

Urano-thorianită care conține peste 20 % toriu.

Toriu brut sau prelucrat.

Oxid de toriu.

Compuși anorganici de toriu, alții decât oxidul.

Compuși organici de toriu.

Lista A²

Deuteriu și compuși săi (inclusiv apa grea) în care raportul dintre atomii de deuteriu și atomii de hidrogen este mai mare de 1: 5 000 ca număr.

Parafină grea în care raportul dintre atomii de deuteriu și atomii de hidrogen este mai mare de 1: 5 000 ca număr.

Amestecuri și soluții în care raportul dintre atomii de deuteriu și atomii de hidrogen este mai mare de 1: 5 000 ca număr.

▼ B

Reactoare nucleare.

Aparate pentru separarea izotopilor de uraniu prin difuzie gazoasă sau alte tehnici.

Aparate pentru producerea de deuteriu, a compușilor lui (inclusiv apa grea), derivaților, amestecurilor sau soluțiilor cu conținut în deuteriu și în care raportul dintre numărul atomilor de deuteriu și numărul atomilor de hidrogen este mai mare de 1: 5 000:

- aparate care funcționează pe bază de electroliză a apei,
- aparate care funcționează pe bază de distilare a apei, a hidrogenului lichid, etc.,
- aparate care funcționează pe bază de schimb izotopic între hidrogenul sulfurat și apă, în funcție de schimbarea de temperatură,
- aparate care funcționează pe bază de alte tehnici.

Aparate special construite pentru tratarea chimică a materiilor radioactive:

- aparate pentru separarea combustibililor iradiați:
 - pe cale chimică (prin solvenți, prin precipitare, prin schimburi de ioni etc.),
 - pe cale fizică (prin distilare fracționată etc.),
- aparate pentru tratarea deșeurilor,
- aparate pentru reciclarea combustibililor.

Vehicule special construite pentru transportul produselor cu radioactivitate puternică:

- vagoane și vagonete pentru orice ecartament de cale ferată,
- camioane,
- transportoare cu motoare,
- remorci și semiremorci și alte vehicule fără motor propriu.

Ambalaje prevăzute cu blindaj de protecție din plumb împotriva radiațiilor, pentru transport sau stocarea materiilor radioactive.

Izotopi radioactivi artificiali și compușii lor anorganici sau organici.

Manipulatoare mecanice comandate la distanță special construite pentru manipularea substanțelor cu radioactivitate mare:

- aparate mecanice de manipulare, fixe sau mobile, fără a putea fi conduse manual.

Lista B

(Poziție eliminată)

Minereuri de litiu și concentrați.

Metale de calitate nucleară:

- beriliu (gluciniu) brut,
- bismut brut,
- niobiu (columbiu) brut,
- zirconiu (fără hafniu) brut,
- litiu brut,
- aluminiu brut,
- calciu brut,
- magneziu brut.

▼ B

Trifluorură de bor.

Acid fluorhidric anhidru.

Trifluorură de clor.

Trifluorură de brom.

Hidroxid de litiu.

Fluorură de litiu.

Clorură de litiu.

Hidruură de litiu.

Carbonat de litiu.

Oxid de beriliu (glucină) de calitate nucleară.

Căramizi refractare din oxid de beriliu nuclear.

Alte produse refractare din oxid de beriliu de calitate nucleară.

Grafit artificial sub formă de blocuri sau bare cu un conținut în bor egal de unu la un milion sau mai mic și cu o secțiune microscopică de eficacitate totală de absorbție a neutronilor termici egală cu 5 milibarni /atom sau mai mică.

Izotopi stabili separați artificial.

Separatoare electromagnetice de ioni, inclusiv spectrografele și spectrometrele de masă.

Simulatoare de reactoare (calculatoare analogice de tip special).

Manipulatoare mecanice la distanță:

— putând fi manipulate (adică utilizate manual ca o unealtă).

Pompe pentru metale în stare lichidă.

Pompe cu vid.

Schimbătoare de căldură special construite pentru o centrală nucleară.

Instrumente pentru detectarea radiațiilor (și piesele de schimb corespunzătoare) ale unuia din tipurile următoare studiate special pentru, sau putând fi adaptate la detectarea sau măsurarea radiațiilor nucleare, cum sunt particulele alfa și beta, razele gama, neutronii și protonii:

— tuburi contoare Geiger și tuburi contoare proporționale,

— *instrumente de detectare sau de măsură care cuprind tuburi Geiger-Müller sau tuburi contoare proporționale,*

— camere de ionizare,

— instrumente conținând camere de ionizare,

— *aparate de detectare sau de măsură a radiațiilor pentru prospectările miniere, controlul reactoarelor, al aerului, al apei și al solului,*

— tuburi detectoare de neutroni care utilizează bor, trifluorură de bor, hidrogen sau un element de fisiune,

— instrumente de detectare sau de măsură cu tuburi detectoare de neutroni care folosesc bor, trifluorură de bor, hidrogen sau un element de fisiune,

▼ B

- cristale de scintilație montate sau cu înveliș metalic (scintilatoarele solide),
- instrumente de detectare sau de măsură conținând scintilatoarele lichide, solide sau gazoase,
- amplificatoare studiate special pentru măsurători nucleare, inclusiv amplificatoarele lineare, preamplificatoarele, „amplificatoarele de împărțire” și analizatorii (pulse height analysers),
- aparatură de coincidență pentru utilizare cu detectori de radiații,
- electroscopice și electrometre, inclusiv dozimetrele (dar cu excepția aparatelor destinate instruirii, electroscopelor simple cu foi metalice, a dozimetrelor special construite pentru a fi utilizate împreună cu aparatele medicale Röntgen și aparatele de măsură electrostatică),
- aparate care permit măsurarea unui curent mai slab de un micro-microamper,
- tuburi fotomultiplicatoare cu un fotocatod capabil să dea un curent cel puțin egal cu 10 microamperi/lumen și a cărui amplificare medie este mai mare decât 10^5 și mai mare decât orice alt sistem de multiplicator electric activat de ioni pozitivi,
- scale și integratoare electronice pentru detectarea de radiații.

Ciclotroni, generatoare electrostatice de tip „van de Graaf” „Cockcroft și Walton” acceleratoare lineare și alte mașini electro-nucleare cu ajutorul cărora o particulă nucleară poate fi accelerată la mai mult de 1 MeV.

Magneți special construiți pentru mașinile și aparatele menționate mai sus (ciclotroni etc.).

Tuburi de accelerare și de focalizare din tipurile folosite la spectrometrele și spectrografele de masă.

Surse electronice intense de ioni pozitivi urmând a fi utilizate împreună cu acceleratoarele de particule, spectrometrele de masă și alte aparate de acest gen.

Ferestre oglindă antiradiații (geomuri de protecție):

- sticlă turnată sau laminată (oglinzi) [chiar armată sau placată în cursul fabricației], polizată sau șlefuită doar pe o față sau pe ambele fețe în plăci sau foi de formă pătrată sau rectangulară,
- sticlă turnată sau laminată (oglinzi) [șlefuită, polizată sau nu] decupată în alte forme decât pătrate, rectangulare, chiar curbate sau prelucrate altfel (tăiate oblic sau gravate etc.),
- oglinzi sau geomuri de siguranță, de asemenea prelucrate, formate din geom mățuit sau din două sau mai multe straturi de sticlă lipite între ele.

Costume de protecție împotriva radiațiilor sau a contaminărilor radioactive:

- din materiale artificiale,
- din cauciuc,
- din țesături impregnate sau acoperite cu un strat protector:
 - pentru bărbați,
 - pentru femei.

Difenil (dacă este vorba într-adevăr de hidrocarbura aromatică $C_6H_5C_6H_5$).

Trifenil.

▼B

ANEXA V

**PROGRAMUL INIȚIAL DE CERCETĂRI ȘI DE PREGĂTIRE
PREVĂZUT DE ARTICOLUL 215 DIN TRATAT**

(abrogată)

▼B

PROTOCOALE

PROTOCOLUL PRIVIND ROLUL PARLAMENTELOR NAȚIONALE ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

ÎNALTELE PĂRȚI CONTRACTANTE,

REAMINTIND faptul că modul în care parlamentele naționale își exercită controlul asupra guvernelor lor respective în ceea ce privește activitățile Uniunii Europene ține de organizarea și practicile constituționale proprii fiecărui stat membru;

DORIND să încurajeze o participare sporită a parlamentelor naționale la activitățile Uniunii Europene și să consolideze capacitatea acestora de a-și exprima punctul de vedere asupra proiectelor de acte legislative ale Uniunii Europene, precum și asupra altor chestiuni care pot prezenta un interes deosebit pentru acestea;

AU CONVENIT cu privire la dispozițiile următoare, care se anexează la Tratatul privind Uniunea Europeană, la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și la Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice:

TITLUL I

INFORMAȚII DESTINATE PARLAMENTELOR NAȚIONALE

Articolul 1

Documentele de consultare ale Comisiei (cărți verzi, cărți albe și comunicări) se transmit direct de Comisie parlamentelor naționale la data publicării acestora. De asemenea, Comisia transmite parlamentelor naționale și programul legislativ anual, precum și orice alt instrument de programare legislativă sau de strategie politică, simultan cu transmiterea acestora Parlamentului European și Consiliului.

Articolul 2

Proiectele de acte legislative adresate Parlamentului European și Consiliului se transmit parlamentelor naționale.

În înțelesul prezentului protocol, „proiect de act legislativ” înseamnă propunerile Comisiei, inițiativele unui grup de state membre, inițiativele Parlamentului European, cererile Curții de Justiție, recomandările Băncii Centrale Europene ► **C2** și cererile Băncii Europene de Investiții, privind adoptarea unui act legislativ. ◀

Proiectele de acte legislative emise de Comisie se transmit direct de Comisie parlamentelor naționale, în același timp în care se transmit Parlamentului European și Consiliului.

Proiectele de acte legislative emise de Parlamentul European se transmit direct de Parlamentul European parlamentelor naționale.

Proiectele de acte legislative emise de un grup de state membre, de Curtea de Justiție, de Banca Centrală Europeană sau de Banca Europeană de Investiții se transmit de Consiliu parlamentelor naționale.

▼B*Articolul 3*

Parlamentele naționale pot adresa președintelui Parlamentului European, al Consiliului și, respectiv, al Comisiei, un aviz motivat privind conformitatea unui proiect de act legislativ cu principiul subsidiarității, în conformitate cu procedura prevăzută în Protocolul privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității.

În cazul în care un proiect de act legislativ este emis de un grup de state membre, președintele Consiliului transmite avizul sau avizele motivate respective guvernelor statelor membre în cauză.

În cazul în care un proiect de act legislativ este emis de Curtea de Justiție, de Banca Centrală Europeană sau de Banca Europeană de Investiții, președintele Consiliului transmite avizul sau avizele motivate respective instituției sau organului în cauză.

Articolul 4

Se prevede un termen de opt săptămâni între data la care un proiect de act legislativ este pus la dispoziția parlamentelor naționale în limbile oficiale ale Uniunii Europene și data la care proiectul în cauză este înscris pe ordinea de zi provizorie a Consiliului, în vederea adoptării acestuia sau în vederea adoptării unei poziții în cadrul unei proceduri legislative. Sunt posibile excepții în cazuri de urgență, ale căror motive sunt indicate în actul sau în poziția Consiliului. Cu excepția cazurilor de urgență, motivate în mod corespunzător, nu se poate ajunge la niciun acord asupra unui proiect de act legislativ în cauză în decursul acestor opt săptămâni. Cu excepția cazurilor de urgență motivate în mod corespunzător, se respectă un termen de zece zile între înscrierea unui proiect de act legislativ pe ordinea de zi provizorie a Consiliului și adoptarea unei poziții.

Articolul 5

Ordinea de zi și rezultatele ședințelor Consiliului, inclusiv procesele-verbale ale ședințelor în cadrul cărora Consiliul deliberază asupra proiectelor de acte legislative, se transmit direct parlamentelor naționale, simultan cu transmiterea acestora guvernelor statelor membre.

Articolul 6

În cazul în care Consiliul European are în vedere să recurgă la articolul 48 alineatul (7) primul sau al doilea paragraf din Tratatul privind Uniunea Europeană, parlamentele naționale sunt informate cu privire la inițiativa Consiliului European cu cel puțin șase luni înainte de adoptarea unei decizii.

Articolul 7

Curtea de Conturi transmite raportul său anual parlamentelor naționale, cu titlu informativ, simultan cu transmiterea acestuia Parlamentului European și Consiliului.

Articolul 8

În cazul în care sistemul parlamentar național nu este monocameral, dispozițiile articolelor 1-7 se aplică camerelor din care acesta este format.

TITLUL II
COOPERAREA INTERPARLAMENTARĂ

Articolul 9

Parlamentul European și parlamentele naționale definesc împreună organizarea și promovarea unei cooperări interparlamentare eficiente și periodice în cadrul Uniunii.

Articolul 10

O conferință a organelor parlamentare specializate în chestiunile Uniunii poate supune atenției Parlamentului European, a Consiliului și a Comisiei orice contribuție pe care o consideră adecvată. În plus, o astfel de conferință promovează schimbul de informații și schimbul celor mai bune practici între parlamentele naționale și Parlamentul European, inclusiv între comisiile specializate ale acestora. De asemenea, conferința organelor parlamentare poate organiza conferințe interparlamentare pe teme specifice, în special pentru a dezbate chestiuni de politică externă și de securitate comună, inclusiv politica de securitate și de apărare comună. Contribuțiile conferinței nu angajează parlamentele naționale și nu aduc atingere poziției acestora.

▼B**PROTOCOLUL PRIVIND STATUTUL CURȚII DE JUSTIȚIE A
UNIUNII EUROPENE**

ÎNALTELE PĂRȚI CONTRACTANTE,

DORIND să stabilească Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene prevăzut la articolul 281 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

AU CONVENIT cu privire la dispozițiile următoare, care se anexează la Tratatul privind Uniunea Europeană, la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și la Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice:

Articolul 1

Curtea de Justiție a Uniunii Europene se constituie și își exercită funcțiile în conformitate cu dispozițiile tratatelor, ale Tratatului de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice (Tratatul CEEA) și ale prezentului statut.

TITLUL I

STATUTUL JUDECĂTORILOR ȘI AVOCAȚILOR GENERALI*Articolul 2*

Înainte de a intra în funcție, fiecare judecător depune, în fața Curții de Justiție reunită în ședință publică, jurământul că își va exercita atribuțiile cu deplină imparțialitate și potrivit conștiinței sale și că nu va divulga nimic din secretul deliberărilor.

Articolul 3

Judecătorii beneficiază de imunitate de jurisdicție. În ceea ce privește actele îndeplinite de aceștia, inclusiv cuvintele rostite și scrise în calitatea lor oficială, judecătorii continuă să beneficieze de imunitate după încetarea funcției lor.

Curtea de Justiție, întrunită în ședință plenară, poate ridica imunitatea. ► **C1** În cazul în care decizia se referă la un membru al Tribunalului sau al unui tribunal specializat, Curtea decide după consultarea tribunalului în cauză. ◀

În cazul în care, după ridicarea imunității, se declanșează o acțiune penală împotriva unui judecător, acesta poate fi judecat, în oricare stat membru, numai de instanța care are competența de a judeca magistrații celei mai înalte autorități judiciare naționale.

Articolele 11-14 și articolul 17 din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii Europene se aplică judecătorilor, avocaților generali, grefierului și raportorilor adjuncți ai ► **C1** Curții de Justiție a Uniunii Europene ◀, fără a aduce atingere dispozițiilor privind imunitatea de jurisdicție a judecătorilor menționate de paragrafele precedente.

▼B*Articolul 4*

Judecătorii nu pot exercita nici o funcție politică sau administrativă.

Aceștia nu pot exercita nici o activitate profesională, fie că este sau nu remunerată, în afara cazului în care Consiliul, hotărând cu majoritate simplă, acordă o derogare cu titlu excepțional.

La instalarea în funcție, judecătorii își iau angajamentul solemn de a respecta, pe durata funcției lor și după încetarea acesteia, obligațiile care decurg din această funcție, în special îndatoririle de a da dovadă de onestitate și de discreție în acceptarea anumitor poziții sau avantaje, după încetarea funcției lor.

În caz de dubiu în această privință, Curtea de Justiție ia o decizie. În cazul în care decizia se referă la un membru al Tribunalului sau al unui tribunal specializat, Curtea decide după consultarea tribunalului în cauză.

Articolul 5

În afară de schimbarea ordinară și de deces, funcția de judecător încetează în mod individual prin demisie.

În caz de demisie a unui judecător, scrisoarea de demisie se adresează președintelui Curții de Justiție, pentru a fi transmisă președintelui Consiliului. Această ultimă notificare antrenează eliberarea postului.

Cu excepția cazurilor în care se aplică articolul 6, judecătorul își continuă activitatea până la preluarea funcției de către succesorul său.

Articolul 6

Judecătorii pot fi înlăturați din funcție sau declarați decăzuți din dreptul la pensie sau din alte avantaje echivalente numai în cazul în care, în opinia unanimă a judecătorilor și avocaților generali ai Curții de Justiție, nu mai corespund condițiilor cerute sau nu mai îndeplinesc obligațiile aferente funcției lor. Judecătorul în cauză nu ia parte la aceste deliberări. În cazul în care persoana în cauză este membru al Tribunalului sau al unui tribunal specializat, Curtea decide după consultarea tribunalului în cauză.

Grefierul aduce decizia Curții la cunoștința președintelui Parlamentului European și al Comisiei și o notifică președintelui Consiliului.

În cazul deciziei de înlăturare din funcție a unui judecător, această ultimă notificare antrenează eliberarea postului.

Articolul 7

Judecătorii ale căror funcții încetează înainte de expirarea mandatului sunt înlocuiți pentru restul mandatului.

▼ B*Articolul 8*

Dispozițiile articolelor 2-7 se aplică și avocaților generali.

TITLUL II

ORGANIZAREA CURȚII DE JUSTIȚIE**▼ M3****▼ C5***Articolul 9*

Înlocuirea parțială a judecătorilor, care are loc la fiecare trei ani, privește jumătate din numărul de judecători. În cazul în care numărul de judecători este impar, numărul de judecători înlocuiți este, alternativ, numărul întreg imediat superior, respectiv numărul întreg imediat inferior jumătății numărului judecătorilor.

Primul paragraf se aplică, de asemenea, pentru înlocuirea parțială a avocaților generali, care are loc la fiecare trei ani.

▼ M2*Articolul 9a*

Judecătorii aleg dintre ei pe președintele și pe vicepreședintele Curții de Justiție, pentru o perioadă de trei ani. Mandatul acestora poate fi reînnoit.

Vicepreședintele îl asistă pe președinte în condițiile prevăzute de regulamentul de procedură. El îl înlocuiește pe președinte în caz de împiedicare sau în cazul în care funcția de președinte este vacantă.

▼ B*Articolul 10*

Grefierul depune jurământ în fața Curții de Justiție că își va exercita funcțiile cu deplină imparțialitate și potrivit conștiinței sale și că nu va divulga nimic din secretul deliberărilor.

Articolul 11

Curtea de Justiție organizează suplینirea grefierului în cazul în care acesta nu își poate exercita funcția.

Articolul 12

Funcționari și personal auxiliar sunt puși la dispoziția Curții de Justiție, pentru a permite funcționarea acesteia. Aceștia se subordonează grefierului, care la rândul lui se subordonează președintelui.

Articolul 13

La cererea Curții de Justiție, Parlamentul European și Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară, pot dispune numirea unor raportori adjuncți și stabili statutul acestora. Raportorii adjuncți pot fi chemați să participe la instrumentarea cauzelor în curs și să colaboreze cu judecătorul raportor, în condiții care se stabilesc prin regulamentul de procedură.

▼B

Raportorii adjuncți, aleși dintre persoane care oferă toate garanțiile de independență și dețin titlurile juridice necesare, se numesc de Consiliu hotărând cu majoritate simplă. Aceștia depun jurământ în fața Curții că își vor exercita funcțiile cu deplină imparțialitate și potrivit conștiinței lor și că nu vor divulga nimic din secretul deliberărilor.

Articolul 14

Judecătorii, avocații generali și greșierul au reședința la sediul Curții de Justiție.

Articolul 15

Curtea de Justiție funcționează cu caracter permanent. Durata vacanței judecătorești se stabilește de Curte, în funcție de necesitățile serviciului.

Articolul 16

Curtea de Justiție înființează în cadrul ei camere formate din trei și din cinci judecători. Judecătorii aleg dintre ei pe președinții camerelor. Președinții camerelor de cinci judecători sunt aleși pe trei ani. Mandatul acestora poate fi reînnoit o dată.

▼M2

Marea Cameră este alcătuită din cincisprezece judecători. Aceasta este prezidată de președintele Curții. Din Marea Cameră mai fac parte vice-președintele Curții și, în condițiile prevăzute de regulamentul de procedură, trei președinți de cameră formată din cinci judecători, precum și alți judecători.

▼B

Curtea se întrunește în Marea Cameră la cererea unui stat membru sau a unei instituții a Uniunii, care este parte într-un proces.

Curtea se întrunește în ședință plenară atunci când este sesizată în temeiul articolului 228 alineatul (2), articolului 245 alineatul (2), articolului 247 sau articolului 286 alineatul (6) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

În plus, în cazul în care consideră că o cauză cu care este sesizată are o importanță excepțională, Curtea poate decide, după ascultarea avocatului general, să trimită cauza la ședința plenară.

Articolul 17

Deciziile Curții de Justiție sunt valabile numai în cazul în care numărul de judecători care participă la deliberări este impar.

Deciziile camerelor formate din trei sau din cinci judecători sunt valabile numai în cazul în care se iau de trei judecători.

▼M2

Deliberările Marii Camere sunt valabile numai în cazul în care sunt prezenți unsprezece judecători.

▼ M2

Deliberările Curții întrunite în Plen sunt valabile numai în cazul în care sunt prezenți șaptesprezece judecători.

▼ B

În caz de împiedicare a unuia dintre judecătorii unei camere, se poate face apel la un judecător membru al altei camere, în condițiile stabilite de regulamentul de procedură.

Articolul 18

Judecătorii și avocații generali nu pot participa la soluționarea nici unei cauze în care au fost implicați anterior ca agenți, consilieri sau avocați ai uneia dintre părți, sau cu privire la care au fost chemați să se pronunțe ca membri ai unui tribunal, ai unei comisii de anchetă sau în oricare altă calitate.

În cazul în care, dintr-un motiv special, un judecător sau un avocat general consideră că nu poate participa la judecarea sau la examinarea unei anumite cauze, acesta îl informează pe președinte. În cazul în care președintele consideră că un judecător sau un avocat general nu trebuie, dintr-un motiv special, să participe sau să prezinte concluzii într-o anumită cauză, acesta îl informează pe respectivul judecător sau avocat general în acest sens.

În caz de dificultate legată de aplicarea prezentului articol, Curtea de Justiție hotărăște.

O parte nu poate invoca cetățenia unui judecător sau lipsa din componența Curții sau a uneia din camere a unui judecător având aceeași cetățenie cu a sa pentru a cere modificarea compunerii Curții sau a uneia din camerele sale.

TITLUL III

PROCEDURA ÎN FAȚA CURȚII DE JUSTIȚIE

Articolul 19

Statele membre precum și instituțiile Uniunii sunt reprezentate în fața Curții de Justiție de un agent numit pentru fiecare cauză; agentul poate fi asistat de un consilier sau de un avocat.

Statele părți la Acordul privind Spațiul Economic European, altele decât statele membre, precum și Autoritatea de supraveghere AELS menționată de acest acord, sunt reprezentate în același fel.

Celelalte părți trebuie să fie reprezentate de un avocat.

Numai un avocat autorizat să practice în fața unei instanțe a unui stat membru sau a unui alt stat parte la Acordul privind Spațiul Economic European poate reprezenta sau asista o parte în fața Curții.

Agenții, consilierii și avocații care compar în fața Curții se bucură de drepturile și garanțiile necesare exercitării independente a funcției lor, în condiții care se stabilesc prin regulamentul de procedură.

▼ B

În raporturile cu consilierii și avocații care se prezintă în fața ei, Curtea se bucură de competențele atribuite în mod normal curților și tribunalelor, în condiții care se stabilesc prin același regulament.

Profesorii universitari resortisanți ai statelor membre a căror legislație le recunoaște dreptul de a pleda se bucură în fața Curții de drepturile acordate avocaților prin prezentul articol.

Articolul 20

Procedura în fața Curții de Justiție constă în două faze: o fază scrisă și una orală.

Procedura scrisă cuprinde comunicarea adresată părților și instituțiilor Uniunii ale căror decizii sunt în cauză, cereri, memorii, apărări și observații și eventual replici, precum și toate actele și documentele ce le susțin sau copiile acestora certificate conform.

Comunicările se fac prin grija greșierului, în ordinea și la termenele prevăzute de regulamentul de procedură.

▼ M2

Procedura orală cuprinde audierea de către Curte a agenților, consilierilor și avocaților, a concluziilor avocatului general, precum și, dacă este necesar, audierea martorilor și experților.

▼ B

În cazul în care consideră că respectiva cauză nu pune o problemă nouă de drept, Curtea poate decide, după ascultarea avocatului general, ca aceasta să fie judecată fără concluziile avocatului general.

Articolul 21

Curtea de Justiție este sesizată printr-o cerere adresată greșierului. Cererea trebuie să cuprindă numele și domiciliul reclamantului, calitatea semnatarului, numele părții sau părților împotriva cărora se înaintează cererea, obiectul litigiului, concluziile și o expunere sumară a motivelor invocate.

După caz, cererea trebuie să fie însoțită de actul a cărui anulare este cerută sau, în situația menționată la articolul 265 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, de o probă scrisă a datei invitației de a acționa adresate unei instituții, în conformitate cu articolul menționat. În cazul în care aceste acte nu sunt anexate la cerere, greșierul cere părții în cauză să le prezinte într-un termen rezonabil, fără ca decăderea din drepturi să poată fi opusă părții în cazul în care actele sunt prezentate după expirarea termenului de introducere a acțiunii.

Articolul 22

În cazurile menționate la articolul 18 din Tratatul CEEA, Curtea de Justiție este sesizată printr-o acțiune adresată greșierului. Acțiunea trebuie să cuprindă numele și domiciliul petentului, calitatea semnatarului, menționarea deciziei împotriva căreia este înaintat recursul, părțile adverse, obiectul litigiului, concluziile și expunerea sumară a motivelor invocate.

▼B

Acțiunea trebuie să fie însoțită de o copie certificată pentru conformitate a hotărârii Comitetului de Arbitraj care este atacată.

În cazul în care Curtea respinge acțiunea, decizia Comitetului de Arbitraj devine definitivă.

În cazul în care Curtea anulează decizia Comitetului de Arbitraj, procedura poate fi reluată, eventual la cererea uneia din părți, în fața Comitetului de Arbitraj. Acesta se conformează tuturor deciziilor cu privire la chestiunile de drept pronunțate de Curte.

Articolul 23

În cazurile prevăzute la articolul 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, decizia instanței naționale care își suspendă procedura și sesizează Curtea de Justiție este notificată Curții de către instanța națională respectivă. Această decizie este apoi notificată de către grefierul Curții, părților în cauză, statelor membre și Comisiei, precum și instituției, organului, oficiului sau agenției Uniunii care a adoptat actul a cărui valabilitate sau interpretare este contestată.

În termen de două luni de la data ultimei notificări, părțile, statele membre, Comisia ►C3 și, dacă este cazul, instituția, organul, oficiul sau agenția Uniunii care a adoptat actul a cărui valabilitate sau interpretare este contestată, are dreptul ◀ de a depune la Curte memoriile sau observațiile scrise.

În cazurile menționate la articolul 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, decizia instanței naționale este notificată, prin grija grefierului Curții, și statelor părți la Acordul privind Spațiul Economic European, altele decât statele membre, precum și Autorității de supraveghere AELS menționată în acordul respectiv, care, în cazul în care este vizat unul dintre domeniile de aplicare ale acordului, pot depune la Curte memoriile sau observațiile scrise, în termen de două luni de la data notificării.

În cazul în care un acord privind un domeniu determinat, încheiat de Consiliu cu unul sau mai multe state terțe, prevede că acestea din urmă pot prezenta memoriile sau observațiile scrise în cazul în care o instanță a unui stat membru adresează Curții o întrebare preliminară privind domeniul de aplicare al acordului, decizia instanței naționale referitoare la o astfel de întrebare se notifică, de asemenea, statelor terțe în cauză, care pot depune la Curte, în termen de două luni de la data notificării, memoriile sau observațiile scrise.

Articolul 23a ()*

Regulamentul de procedură poate prevedea o procedură accelerată, iar pentru trimiterile preliminare referitoare la spațiul de libertate, securitate și justiție, o procedură de urgență.

(*) Articol introdus prin Decizia 2008/79/CE, Euratom (JO L 24, 29.1.2008, p. 42).

▼B

Aceste proceduri pot prevedea, pentru depunerea memoriilor sau a observațiilor scrise, un termen mai scurt decât cel prevăzut la articolul 23 și, prin derogare de la articolul 20 al patrulea paragraf, judecarea cauzei fără concluziile avocatului general.

În plus, procedura de urgență poate prevedea limitarea părților și a celorlalte persoane interesate menționate la articolul 23 autorizate să depună memorii sau observații scrise și, în cazuri de extremă urgență, omiterea fazei scrise a procedurii.

Articolul 24

Curtea de Justiție poate cere părților să prezinte toate documentele și să furnizeze toate informațiile pe care le consideră necesare. În caz de refuz, Curtea ia act de aceasta.

De asemenea, Curtea poate cere statelor membre și instituțiilor, ►**C1** organelor, oficiilor și agențiilor ◀ care nu sunt părți în cauză toate informațiile pe care le consideră necesare pentru soluționarea procesului.

Articolul 25

În orice moment, Curtea de Justiție poate încredința efectuarea unei expertize oricărei persoane, autorități, birou, comisii sau organizații, la alegerea sa.

Articolul 26

Pot fi audiați martori în condiții care se stabilesc prin regulamentul de procedură.

Articolul 27

Cu privire la martorii care nu se prezintă, Curtea de Justiție beneficiază de puterile acordate în mod normal curților și tribunalelor și poate aplica sancțiuni pecuniare, în condiții care se stabilesc prin regulamentul de procedură.

Articolul 28

Martorii și experții pot fi audiați sub jurământ depus potrivit formulei stabilite de regulamentul de procedură sau modalităților prevăzute de legislația internă a martorului sau a expertului.

Articolul 29

Curtea de Justiție poate ordona ca un martor sau un expert să fie audiat de autoritatea judiciară de la locul său de domiciliu.

Ordonanța se adresează în vederea executării autorității judiciare competente, în condițiile stabilite de regulamentul de procedură. Actele care rezultă din activitatea comisiei rogatorii se înapoiază Curții în aceleași condiții.

▼B

Curtea suportă cheltuielile, sub rezerva de a le pune, dacă este cazul, în sarcina părților.

Articolul 30

Fiecare stat membru tratează orice încălcare a jurământului de către martori sau experți în același fel ca un delict comis în fața unei instanțe judecătorești naționale competente în materie civilă. În temeiul denunțului Curții de Justiție, statul membru urmărește în justiție pe autorii acestui delict în instanța națională competentă.

Articolul 31

Ședința este publică, cu excepția cazurilor în care, din motive grave, Curtea de Justiție decide altfel, din oficiu sau la cererea părților.

Articolul 32

În cursul dezbaterilor, Curtea de Justiție poate audia experți, martori, precum și părțile. Cu toate acestea, părțile pot pleda numai prin reprezentanții lor.

Articolul 33

La fiecare ședință se întocmește un proces verbal semnat de președinte și de grefier.

Articolul 34

Rolul ședințelor se stabilește de președinte.

Articolul 35

Deliberările Curții de Justiție sunt și rămân secrete.

Articolul 36

Hotărârile se motivează. Acestea menționează numele judecătorilor care au deliberat.

Articolul 37

Hotărârile se semnează de președinte și de grefier. Acestea se citesc în ședință publică.

▼ B*Articolul 38*

Curtea de Justiție decide cu privire la cheltuielile de judecată.

*Articolul 39***▼ C6**

Președintele Curții poate statua, în conformitate cu o procedură sumară care, în măsura în care este necesar, derogă de la anumite reguli din prezentul statut și care se stabilește prin regulamentul de procedură, cu privire la concluziile care urmăresc fie obținerea suspendării menționate la articolul 242 din Tratatul CE și în articolul 157 din Tratatul CEEA, fie aplicarea unor măsuri provizorii în temeiul articolului 243 din Tratatul CE sau al articolului 158 din Tratatul CEEA, fie suspendarea executării silite în conformitate cu articolul 256 al patrulea paragraf din Tratatul CE sau articolul 164 al treilea paragraf din Tratatul CEEA.

▼ M2

Competențele prevăzute la primul paragraf pot fi exercitate, în condițiile stabilite de regulamentul de procedură, de vicepreședintele Curții de Justiție.

În cazul în care președintele și vicepreședintele nu pot participa, aceștia vor fi înlocuiți de un alt judecător în condițiile stabilite de regulamentul de procedură.

▼ B

Ordonanța președintelui sau a judecătorului care îl înlocuiește are doar un caracter provizoriu și nu prejudică fondul asupra căruia Curtea se pronunță în acțiunea principală.

Articolul 40

Statele membre și instituțiile Uniunii pot interveni în litigiile supuse Curții de Justiție.

Organele, oficiile și agențiile Uniunii, precum și orice altă persoană dispun de același drept în cazul în care pot dovedi faptul că au un interes în soluționarea litigiului înaintat Curții. Persoanele fizice sau juridice nu pot interveni în litigiile dintre statele membre, dintre instituțiile Uniunii sau dintre statele membre, pe de-o parte, și instituțiile Uniunii, pe de altă parte.

Fără a aduce atingere dispozițiilor celui de-al doilea paragraf, statele părți la Acordul privind Spațiul Economic European, altele decât statele membre, precum și Autoritatea de supraveghere AELS menționată de respectivul acord pot interveni în litigiile supuse Curții în cazul în care acestea se referă la unul dintre domeniile de aplicare ale acestui acord.

Concluziile cererii de intervenție pot avea ca obiect numai susținerea concluziilor uneia dintre părți.

▼ B*Articolul 41*

În cazul în care pârâtul, chemat în judecată în conformitate cu procedura, nu depune concluzii scrise, hotărârea se pronunță în lipsă. Hotărârea poate fi atacată în termen de o lună de la comunicarea ei. În lipsa unei decizii contrare a Curții de Justiție, această opoziție nu suspendă executarea hotărârii pronunțate în lipsă.

Articolul 42

În cazurile și în condițiile care se stabilesc prin regulamentul de procedură, statele membre, instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii, precum și orice alte persoane fizice și juridice pot formula terță opoziție împotriva hotărârilor pronunțate fără ca acestea să fi fost audiate, în cazul în care aceste hotărâri le lezează drepturile.

Articolul 43

În caz de dificultate privind înțelegerea sensului sau a domeniului de aplicare a unei hotărâri, sarcina de a o interpreta revine Curții de Justiție, la cererea unei părți sau a unei instituții a Uniunii al cărei interes este justificat.

Articolul 44

Revizuirea unei hotărâri poate fi cerută Curții de Justiție numai în urma descoperirii unui fapt de natură să aibă o influență decisivă și care, înainte de pronunțarea hotărârii, era necunoscut Curții și părții care solicită revizuirea.

Procedura de revizuire este deschisă printr-o hotărâre a Curții care constată în mod expres existența unui fapt nou, recunoaște că acesta este de natură să conducă la deschiderea revizuirii și declară cererea ca fiind admisibilă din acest motiv.

Nici o cerere de revizuire nu va putea fi formulată după expirarea unui termen de zece ani de la data hotărârii.

Articolul 45

Regulamentul de procedură va stabili termene care iau în considerare distanța.

În cazul în care cel interesat dovedește existența unui caz fortuit sau a unui caz de forță majoră, nu i se poate opune nici o decădere care decurge din expirarea termenelor.

▼ B*Articolul 46*

Acțiunile formulate împotriva Uniunii în materie de răspundere extra-contractuală se prescriu după cinci ani de la producerea faptului care a stat la baza lor. Prescripția este întreruptă fie prin cerere de chemare în judecată în fața Curții de Justiție, fie prin cererea prealabilă pe care partea prejudiciată o poate adresa instituției competente a Uniunii. În acest ultim caz, cererea trebuie înaintată în termenul de două luni prevăzut la articolul 263 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene; dacă este cazul, se aplică dispozițiile articolului 265 al doilea paragraf din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Prezentul articol se aplică, de asemenea, în cazul acțiunilor împotriva Băncii Centrale Europene în materie de răspundere extracontractuală.

TITLUL IV

TRIBUNALUL*Articolul 47***▼ M2**

Articolul 9 primul paragraf, articolul 9a, articolul 14, articolul 15, articolul 17 primul, al doilea, al patrulea și al cincilea paragraf și articolul 18 se aplică Tribunalului și membrilor acestuia.

▼ B

Articolul 3 al patrulea paragraf, articolele 10, 11 și 14 se aplică, *mutatis mutandis*, grefierului Tribunalului.

▼ M3**▼ C5***Articolul 48*

Tribunalul se compune din:

- (a) patruzeci de judecători începând cu 25 decembrie 2015;
- (b) patruzeci și șapte de judecători începând cu 1 septembrie 2016;
- (c) câte doi judecători pentru fiecare stat membru începând cu 1 septembrie 2019.

▼ B*Articolul 49*

Membrii Tribunalului pot fi chemați să exercite funcția de avocat general.

Avocatul general are rolul de a prezenta în ședință publică, cu deplină imparțialitate și în deplină independență, concluziile motivate cu privire la anumite cauze înaintate Tribunalului, pentru a-l asista în îndeplinirea misiunii sale.

Criteriile de selecție a cauzelor, precum și metodele de desemnare a avocaților generali se stabilesc prin regulamentul de procedură al Tribunalului.

Un membru al Tribunalului chemat să exercite funcția de avocat general într-o cauză nu poate lua parte la judecarea acelei cauze.

▼ B*Articolul 50*

Tribunalul se întrunește în camere compuse din trei sau din cinci judecători. Judecătorii aleg dintre ei pe președinții camerelor. Președinții camerelor de cinci judecători sunt aleși pe trei ani. Mandatul acestora poate fi reînnoit o dată.

Regulamentul de procedură stabilește compunerea camerelor și repartizarea cauzelor către acestea. În anumite cazuri, stabilite de regulamentul de procedură, Tribunalul se poate întruni în ședință plenară sau cu judecător unic.

Regulamentul de procedură poate prevedea de asemenea ca Tribunalul să se întrunească în Marea Cameră, în cazurile și în condițiile prevăzute de acest regulament.

▼ M4*Articolul 50a*

(1) Tribunalul exercită în primă instanță competența de a se pronunța asupra litigiilor dintre Uniune și agenții acesteia, în temeiul articolului 270 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, inclusiv asupra litigiilor dintre orice instituție, organ, oficiu sau agenție, pe de o parte, și agenții acestora, pe de altă parte, pentru care competența este atribuită Curții de Justiție a Uniunii Europene.

(2) În orice stadiu al procedurii, inclusiv la momentul depunerii cererii introductive, Tribunalul poate examina posibilitățile unei soluționări pe cale amiabilă a litigiului și poate încerca să faciliteze o asemenea soluționare.

▼ M5*Articolul 51*

Prin derogare de la regula prevăzută la articolul 256 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, se rezervă Curții de Justiție:

- (a) acțiunile menționate la articolele 263 și 265 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene care sunt formulate de un stat membru împotriva:
- (i) unui act legislativ, a unui act al Parlamentului European, al Consiliului European sau al Consiliului, ori împotriva unei abțineri de a acționa a uneia sau a mai multora dintre aceste instituții, cu excepția:
 - deciziilor adoptate de Consiliu conform articolului 108 alineatul (2) al treilea paragraf din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene;
 - actelor Consiliului adoptate în temeiul unui regulament al Consiliului privind măsuri de protecție comercială în înțelesul articolului 207 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene;
 - actelor Consiliului prin care acesta își exercită competențele de executare în conformitate cu articolul 291 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene;
 - (ii) unui act sau a unei abțineri de a acționa a Comisiei în temeiul articolului 331 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene;

▼ M5

- (b) acțiunile menționate la articolele 263 și 265 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, care sunt formulate de o instituție a Uniunii împotriva unui act legislativ, a unui act al Parlamentului European, al Consiliului European, al Consiliului, al Comisiei sau al Băncii Centrale Europene, ori împotriva unei abțineri de a acționa a uneia sau a mai multora dintre aceste instituții;
- (c) acțiunile menționate la articolul 263 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene care sunt formulate de un stat membru împotriva unui act al Comisiei referitor la nerespectarea unei hotărâri pronunțate de Curte în temeiul articolului 260 alineatul (2) al doilea paragraf sau al articolului 260 alineatul (3) al doilea paragraf din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

▼ B*Articolul 52*

Președintele Curții de Justiție și președintele Tribunalului stabilesc de comun acord modul în care funcționarii și ceilalți membri ai personalului repartizat Curții își desfășoară activitatea în cadrul Tribunalului, pentru a-i asigura funcționarea. Anumiți funcționari sau membri ai personalului auxiliar se subordonează grefierului Tribunalului, care la rândul lui se subordonează președintelui Tribunalului.

Articolul 53

Procedura în fața Tribunalului este reglementată de titlul III.

Procedura în fața Tribunalului este precizată și completată, în măsura necesară, de regulamentul său de procedură. Regulamentul de procedură poate face derogare de la articolul 40 al patrulea paragraf și de la articolul 41 pentru a ține seama de specificul contenciosului în domeniul proprietății intelectuale.

Prin derogare de la articolul 20 al patrulea paragraf, avocatul general își poate prezenta concluziile motivate, în scris.

Articolul 54

În cazul în care o cerere sau un alt act de procedură adresat Tribunalului se depune, din greșeală, la grefierul Curții de Justiție, acesta îl transmite imediat grefierului Tribunalului; în mod similar, în cazul în care o cerere sau un alt act de procedură adresat Curții se depune, din greșeală, la grefierul Tribunalului, acesta îl transmite imediat grefierului Curții.

În cazul în care constată că nu are competența de a soluționa o cauză care ține de competența Curții, Tribunalul o transmite Curții; în mod similar, în cazul în care constată că o cauză ține de competența Tribunalului, Curtea o transmite acestuia, care nu își mai poate declina competența în acest caz.

▼B

Atunci când ►C4 Curtea ◀ și Tribunalul sunt sesizate cu cauze având același obiect, care ridică aceeași chestiune de interpretare sau care pun în discuție validitatea aceluiași act, Tribunalul, după audierea părților, poate suspenda procedura până la pronunțarea hotărârii de către ►C4 Curte ◀ sau, atunci când acțiunea este introdusă în temeiul articolului 263 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, își poate declina competența pentru a permite ►C4 Curții ◀ să se pronunțe cu privire la aceste acțiuni. În aceeași situație, ►C4 Curtea ◀ poate, de asemenea, decide să suspende procedura; în acest caz, procedura în fața Tribunalului continuă.

Atunci când un stat membru și o instituție a Uniunii contestă același act, Tribunalul își declină competența, astfel încât ►C4 Curtea ◀ să se poată pronunța cu privire la aceste acțiuni.

Articolul 55

Deciziile Tribunalului prin care se finalizează judecata, prin care se soluționează parțial fondul unui litigiu, prin care se pune capăt unui incident de procedură referitor la o excepție de necompetență sau de inadmisibilitate se notifică de grefierul Tribunalului tuturor părților, precum și tuturor statelor membre și instituțiilor Uniunii, chiar în cazul în care acestea nu au intervenit în litigiul înaintat Tribunalului.

Articolul 56

Deciziile Tribunalului prin care se finalizează judecata, prin care se soluționează parțial fondul unui litigiu, prin care se pune capăt unui incident de procedură referitor la o excepție de necompetență sau de inadmisibilitate pot fi atacate cu recurs la Curtea de Justiție în termen de două luni de la notificarea deciziei atacate.

Recursul poate fi introdus de oricare parte ale cărei concluzii au fost respinse, în totalitate sau în parte. Cu toate acestea, părțile care intervin, altele decât statele membre și instituțiile Uniunii pot introduce acest recurs numai în cazul în care decizia Tribunalului le privește în mod direct.

Cu excepția litigiilor între Uniune și agenții săi, recursul poate fi introdus, de asemenea, de statele membre și de instituțiile Uniunii care nu au intervenit în litigiul înaintat Tribunalului. În acest caz, statele membre și instituțiile se află într-o poziție identică cu cea a statelor membre sau a instituțiilor care intervin în primă instanță.

Articolul 57

Orice persoană a cărei cerere de intervenție a fost respinsă de Tribunal poate formula un recurs la Curtea de Justiție, în termen de două săptămâni de la comunicarea deciziei de respingere.

Părțile în proces pot introduce în fața Curții un recurs împotriva deciziilor Tribunalului pronunțate în temeiul articolelor 278 sau 279 sau al articolului 299 al patrulea paragraf din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, sau al articolelor 157 sau 164 al treilea paragraf din Tratatul CEEA, în termen de două luni de la notificarea acestor decizii.

▼ B

Recursurile menționate la primul și al doilea paragraf din prezentul articol se judecă în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 39.

Articolul 58

Recursul înaintat Curții de Justiție se limitează la chestiuni de drept. Acesta poate fi întemeiat pe motive care privesc lipsa de competență a Tribunalului, neregularități ale procedurii în fața Tribunalului care aduc atingere intereselor recurentului, precum și încălcarea dreptului Uniunii de către Tribunal.

▼ C6

Recursul nu poate privi exclusiv sarcina suportării cheltuielilor de judecată și cuantumul acestora.

▼ M5*Articolul 58a*

Un recurs formulat împotriva unei hotărâri a Tribunalului privind o decizie a unei camere de recurs independente a unuia dintre următoarele oficii și agenții ale Uniunii nu este admis decât dacă, mai întâi, Curtea de Justiție stabilește că ar trebui să fie admis:

- (a) Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală;
- (b) Oficiul Comunitar pentru Soiuri de Plante;
- (c) Agenția Europeană pentru Produse Chimice;
- (d) Agenția Uniunii Europene pentru Siguranța Aviației.

Procedura menționată la primul alineat se aplică și în cazul recursurilor introduse împotriva unor hotărâri ale Tribunalului referitoare la o decizie a unei camere de recurs independente, constituite după 1 mai 2019 în cadrul unui alt oficiu sau al unei alte agenții a Uniunii, care trebuie sesizată înainte ca o acțiune să poată fi introdusă în fața Tribunalului.

Recursul este admis, în totalitate sau în parte, potrivit normelor detaliate prevăzute în regulamentul de procedură, în cazul în care ridică o chestiune importantă pentru unitatea, consecvența sau dezvoltarea dreptului Uniunii.

Decizia referitoare la admisibilitatea recursului se motivează și se publică.

▼ B*Articolul 59*

În caz de recurs împotriva unei decizii a Tribunalului, procedura în fața Curții de Justiție constă în o fază scrisă și o fază orală. În condițiile stabilite de regulamentul de procedură, Curtea se poate pronunța fără procedură orală, după ascultarea avocatului general și a părților.

Articolul 60

Fără a aduce atingere articolelor 278 și 279 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene sau articolului 157 din Tratatul CEEA, recursul nu are efect suspensiv.

▼B

Prin derogare de la articolul 280 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, deciziile Tribunalului care anulează un regulament intră în vigoare numai după expirarea termenului menționat la articolul 56 primul paragraf din prezentul statut sau, în cazul în care în acest termen s-a introdus un recurs, după respingerea acestuia, fără a aduce atingere dreptului vreunei părți de a cere Curții de Justiție, în temeiul articolelor 278 și 279 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene sau al articolului 157 din Tratatul CEEA, suspendarea efectelor regulamentului anulat sau prescrierea oricărei alte măsuri provizorii.

Articolul 61

În cazul în care recursul este întemeiat, Curtea de Justiție anulează decizia Tribunalului. În acest caz, Curtea poate fie să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul atunci când acesta este în stare de judecată, fie să trimită cauza Tribunalului pentru a se pronunța asupra acesteia.

În caz de trimitere spre rejudecare, Tribunalul este legat de chestiunile de drept soluționate prin decizia Curții.

În cazul în care un recurs introdus de un stat membru sau de o instituție a Uniunii care nu a intervenit în litigiul aflat în fața Tribunalului este întemeiat, Curtea poate indica, în cazul în care se consideră necesar, acele efecte ale deciziei anulate a Tribunalului care trebuie considerate ca definitive pentru părțile în litigiu.

Articolul 62

În cazurile prevăzute la articolul 256 alineatele (2) și (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, primul avocat general poate, în cazul în care consideră că există un risc grav pentru unitatea sau coerența dreptului Uniunii, să propună Curții de Justiție reexaminarea deciziei Tribunalului.

Propunerea trebuie făcută în termen de o lună de la pronunțarea deciziei Tribunalului. În termen de o lună de la prezentarea propunerii de către primul avocat general, Curtea decide dacă este cazul sau nu să reexamineze decizia.

Articolul 62a

Curtea de Justiție hotărăște în chestiunile care fac obiectul reexaminării printr-o procedură urgentă, pe baza dosarului care îi este transmis de Tribunal.

▼C6

Persoanele interesate prevăzute la articolul 23 din prezentul statut și, în cazurile prevăzute la articolul 225 alineatul (2) din Tratatul CE și la articolul 140a alineatul (2) din Tratatul CEEA, părțile din procedura în fața Tribunalului au dreptul să depună în fața Curții memorii sau observații scrise privind chestiunile care fac obiectul reexaminării în termenul stabilit în acest scop.

▼B

Curtea poate dispune deschiderea procedurii orale înainte de a se pronunța asupra cauzei.

Articolul 62b

În cazurile prevăzute la articolul 256 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, fără a aduce atingere articolelor 278 și 279 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, propunerea de reexaminare și decizia de deschidere a procedurii de reexaminare nu au efect suspensiv. În cazul în care ►C4 Curtea ◀ constată că hotărârea Tribunalului aduce atingere unității sau coerenței dreptului Uniunii, aceasta trimite cauza spre rejudecare Tribunalului, care este ținut de dezlegarea dată chestiunilor de drept de către Curte; Curtea poate preciza care dintre efectele deciziei Tribunalului urmează a fi considerate definitive în raport cu părțile aflate în litigiu. Cu toate acestea, dacă soluția litigiului decurge, având în vedere soluția pronunțată în reexaminare, din constatările privind faptele pe care s-a bazat decizia Tribunalului, ►C4 Curtea ◀ hotărăște definitiv.

În cazurile menționate la articolul 256 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în lipsa unei propuneri de reexaminare sau a unei decizii de deschidere a procedurii de reexaminare, răspunsul sau răspunsurile date de Tribunal chestiunilor deduse judecării sale produc efecte la epuizarea termenelor prevăzute în acest scop la articolul 62 al doilea paragraf. În cazul deschiderii unei proceduri de reexaminare, răspunsul sau răspunsurile care fac obiectul reexaminării produc efecte la încheierea acestei proceduri, cu excepția cazului în care Curtea stabilește altfel. În cazul în care Curtea constată că decizia Tribunalului aduce atingere unității sau coerenței dreptului Uniunii, răspunsul dat de ►C4 Curte ◀ la chestiunile care fac obiectul reexaminării înlocuiește decizia pronunțată de Tribunal.

*TITLUL IVa***TRIBUNALELE SPECIALIZATE****▼M4***Articolul 62c*

Dispozițiile referitoare la competența, compunerea, organizarea și procedura tribunalelor specializate constituite în temeiul articolului 257 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene sunt stabilite în anexa la prezentul statut.

▼B

TITLUL V

DISPOZIȚII FINALE*Articolul 63*

Regulamentele de procedură ale Curții de Justiție și Tribunalului cuprind toate dispozițiile necesare aplicării și, dacă este cazul, completării prezentului statut.

Articolul 64

Normele privind regimul lingvistic aplicabil Curții de Justiție a Uniunii Europene se stabilesc printr-un regulament al Consiliului, care hotărăște în unanimitate. Regulamentul menționat se adoptă fie la cererea Curții de Justiție și după consultarea Comisiei și a Parlamentului European, fie la propunerea Comisiei și după consultarea Curții de Justiție și a Parlamentului European.

Până la adoptarea normelor menționate anterior, se aplică în continuare dispozițiile regulamentului de procedură al Curții de Justiție și ale regulamentului de procedură al Tribunalului referitoare la regimul lingvistic. Prin derogare de la articolele 253 și 254 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, dispozițiile în cauză se pot modifica sau abroga numai cu aprobarea unanimă a Consiliului.

▼M4

▼B

**PROTOCOLUL PRIVIND STABILIREA SEDIILOR UNOR
INSTITUȚII ȘI ►C4 ALE ANUMITOR ◀ ORGANE, OFICII,
AGENȚII ȘI SERVICII ALE UNIUNII EUROPENE**

REPREZENTANȚII GUVERNELOR STATELOR MEMBRE,

AVÂND ÎN VEDERE articolul 341 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și articolul 189 din Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice,

REAMINTIND ȘI CONFIRMÂND decizia adoptată la 8 aprilie 1965 și fără a aduce atingere deciziilor privind sediul instituțiilor, organelor, oficiilor, agențiilor și serviciilor viitoare,

AU CONVENIT cu privire la următoarele dispoziții, care se anexează la Tratatul privind Uniunea Europeană, la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și la Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice,

Articol unic

- (a) Parlamentul European are sediul la Strasbourg, unde au loc cele douăsprezece sesiuni plenare lunare, inclusiv sesiunea bugetară. Perioadele sesiunilor plenare suplimentare se țin la Bruxelles. Comisiile Parlamentului European au sediul la Bruxelles. Secretariatul General al Parlamentului European și serviciile acestuia își păstrează sediul la Luxemburg.
- (b) Consiliul are sediul la Bruxelles. În timpul lunilor aprilie, iunie și octombrie, Consiliul își ține sesiunile la Luxemburg.
- (c) Comisia are sediul la Bruxelles. Serviciile enumerate la articolele 7, 8 și 9 din Decizia din 8 aprilie 1965 se stabilesc la Luxemburg.
- (d) Curtea de Justiție a Uniunii Europene are sediul la Luxemburg.
- (e) Curtea de Conturi are sediul la Luxemburg.
- (f) Comitetul Economic și Social are sediul la Bruxelles.
- (g) Comitetul Regiunilor are sediul la Bruxelles.
- (h) Banca Europeană de Investiții are sediul la Luxemburg.
- (i) Banca Centrală Europeană are sediul la Frankfurt.
- (j) Oficiul European de Poliție (Europol) are sediul la Haga.

▼B**PROTOCOLUL PRIVIND ►C4 PRIVILEGIILE ◀ ȘI
IMUNITĂȚILE UNIUNII EUROPENE**

ÎNALTELE PĂRȚI CONTRACTANTE,

ÎNTRUCÂT, în conformitate cu dispozițiile articolul 343 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și cu articolul 191 din Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice (CEEA), Uniunea Europeană și CEEA beneficiază pe teritoriul statelor membre de privilegiile și imunitățile necesare pentru îndeplinirea misiunii lor,

AU CONVENIT cu privire la următoarele dispoziții, care se anexează la Tratatul privind Uniunea Europeană, la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și la Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice:

*CAPITOLUL I****Patrimoniu, bunuri fixe, active și operațiuni ale Uniunii Europene****Articolul 1*

Spațiile și clădirile Uniunii sunt inviolabile. Acestea sunt exceptate de la percheziție, rechiziție, confiscare sau expropriere. Patrimoniul și activele Uniunii nu pot face obiectul nici unei măsuri administrative sau judiciare de constrângere fără autorizație din partea Curții de Justiție.

Articolul 2

Arhivele Uniunii sunt inviolabile.

Articolul 3

Uniunea, activele acestora, veniturile și alte bunuri sunt scutite de orice impozit direct.

Guvernele statelor membre iau, ori de câte ori este posibil, măsuri corespunzătoare în vederea anulării sau rambursării sumei reprezentând impozitele indirecte și taxele pe vânzări care intră în prețul bunurilor fixe și mobile atunci când Uniunea, pentru uz oficial, face achiziții importante al căror preț cuprinde impuneri și taxe de această natură. Totuși, aplicarea acestor măsuri nu trebuie să aibă drept efect distorsionarea concurenței în cadrul Uniunii.

Nu se acordă nici o scutire cu privire la impozitele, taxele și impunerile care nu constituie decât simpla remunerare a serviciilor de utilitate publică.

Articolul 4

Uniunea este scutită de orice taxe vamale, interdicții și restricții la importul și exportul articolelor destinate uzului lor oficial; articolele astfel importate nu vor fi cedate cu titlu oneros sau gratuit pe teritoriul țării în care sunt introduse, decât în condiții permise de guvernul acelei țări.

▼B

Uniunea este de asemenea scutită de orice taxe vamale, interdicții și restricții la importul și exportul publicațiilor sale.

*CAPITOLUL II**Comunicarea și permisele de liberă trecere**Articolul 5*

(ex-articolul 6)

Pentru comunicările oficiale și transmiterea tuturor documentelor aferente, instituțiile Uniunii beneficiază, pe teritoriul fiecărui stat membru, de regimul acordat de către statul respectiv misiunilor diplomatice.

Correspondența oficială, precum și celelalte informații oficiale ale instituțiilor Uniunii nu pot fi cenzurate.

Articolul 6

(ex-articolul 7)

Președinții instituțiilor Uniunii pot emite pentru membrii și agenții acestor instituții permise de liberă trecere a căror formă este stabilită de către Consiliu, hotărând cu majoritate simplă, și care sunt recunoscute cu titlu valabil de liberă circulație de către autoritățile statelor membre. Aceste permise de liberă trecere se eliberează funcționarilor și altor agenți, în condițiile prevăzute de statutul funcționarilor Uniunii și de regimul aplicabil celorlalți agenți.

Comisia poate încheia acorduri în vederea recunoașterii acestor permise de liberă trecere cu titlu valabil de liberă circulație pe teritoriul statelor terțe.

*CAPITOLUL III**Membrii Parlamentului European**Articolul 7*

(ex-articolul 8)

Nu se impun nici un fel de restricții administrative sau de altă natură în privința liberei circulații a membrilor Parlamentului European spre locul de desfășurare a reuniunii Parlamentului European sau la întoarcere.

Membrii Parlamentului European beneficiază în privința formalităților vamale și a controlului valutar:

- (a) din partea propriului guvern, de aceleași facilități precum cele recunoscute înalților funcționari aflați în străinătate în misiune oficială temporară;

▼B

- (b) din partea guvernelor celorlalte state membre, de aceleași facilități precum cele recunoscute reprezentanților guvernelor străine în misiune oficială temporară.

*Articolul 8**(ex-articolul 9)*

Membrii Parlamentului European nu pot fi cercetați, reținuți sau urmăriți datorită opiniilor sau voturilor exprimate în cadrul exercitării funcțiilor lor.

*Articolul 9**(ex-articolul 10)*

Pe durata sesiunilor Parlamentului European, membrii acestuia beneficiază:

- (a) pe teritoriul național, de imunitățile recunoscute membrilor Parlamentului propriei țări;
- (b) pe teritoriul oricărui alt stat membru, de exceptare privind orice măsură de detenție sau urmărire penală.

Imunitatea este valabilă inclusiv pe perioada deplasării la locul reuniunii Parlamentului European, cât și la întoarcere.

Imunitatea nu poate fi invocată în caz de flagrant delict și nici nu poate constitui o piedică pentru Parlamentul European de a ridica imunitatea unuia dintre membri.

*CAPITOLUL IV****Reprezentanții statelor membre care participă la lucrările instituțiilor Uniunii Europene****Articolul 10**(ex-articolul 11)*

Reprezentanții statelor membre care participă la lucrările instituțiilor Uniunii, consilierii acestora și experții tehnici beneficiază, pe perioada exercitării funcțiilor lor, a călătoriei spre locul de desfășurare a reuniunii și retur, de privilegiile, imunitățile sau facilitățile obișnuite.

Prezentul articol se aplică de asemenea membrilor organelor consultative ale Uniunii.

▼B*CAPITOLUL V**Funcționarii și agenții Uniunii Europene**Articolul 11**(ex-articolul 12)*

Pe teritoriul fiecăruia dintre statele membre și indiferent de cetățenia lor, funcționarii și agenții Uniunii:

- (a) beneficiază de imunitate de jurisdicție pentru actele îndeplinite de aceștia, inclusiv afirmațiile scrise sau verbale în calitate lor oficială, sub rezerva aplicării dispozițiilor din tratatele care reglementează, pe de o parte, răspunderea funcționarilor și agenților față de Uniune și, pe de altă parte, competența ►C1 Curții de Justiție a Uniunii Europene ◀ de a decide asupra litigiilor dintre Uniune și funcționarii, respectiv alți agenți ai Uniunii; aceștia beneficiază de imunitate și după încetarea funcțiilor lor;
- (b) nu sunt supuși, nici ei și nici soții/soțiile sau membrii de familie aflați în întreținerea lor, dispozițiilor privind limitarea imigrației și formalităților de înregistrare pentru străini;
- (c) beneficiază, cu privire la reglementările monetare sau de schimb valutar, de facilitățile recunoscute în mod obișnuit funcționarilor organizațiilor internaționale;

▼C6

- (d) beneficiază de dreptul de a importa, fără taxe vamale, mobilierul și bunurile personale cu ocazia numirii în funcție în statul respectiv și de dreptul de a-și reexporta, fără taxe vamale, mobilierul și bunurile personale la încheierea misiunii în statul menționat, sub rezerva, în ambele situații, a condițiilor considerate necesare de către guvernul statului în care este exercitat acest drept;
- (e) beneficiază de dreptul de a importa, fără taxe vamale, automobilul personal achiziționat în statul unde au avut ultima reședință sau în statul lor de origine în condițiile pieței interne din statul respectiv și de a-l reexporta, fără taxe vamale, sub rezerva, în ambele situații, a condițiilor considerate necesare de către guvernul statului respectiv.

▼B*Articolul 12**(ex-articolul 13)*

În condițiile și respectând procedura stabilită de Parlamentul European și de Consiliu, hotărând prin regulamente, în conformitate cu procedura legislativă ordinară și după consultarea instituțiilor în cauză, toate indemnizațiile, salariile și retribuițiile plătite de Uniune funcționarilor și altor agenți ai acesteia sunt impozitate de aceasta.

Sunt scutite de impozite naționale indemnizațiile, salariile și retribuițiile plătite de Uniune propriilor funcționari și agenți.

▼B

Articolul 13
(*ex-articolul 14*)

▼C6

În vederea aplicării impozitelor pe venituri, pe avere și pe moștenire, precum și a convențiilor de evitare a dublei impuneri încheiate între statele membre ale Uniunii, funcționarii și alți agenți ai Uniunii care, din motive exclusiv legate de exercitarea funcțiilor lor în serviciul Uniunii, își stabilesc reședința pe teritoriul unui stat membru, altul decât statul în care au domiciliul fiscal la data intrării în serviciul Uniunii, sunt considerați atât în statul de reședință, cât și în cel de domiciliu fiscal ca și cum și-ar fi păstrat domiciliul în acest din urmă stat, dacă acesta este stat membru al Uniunii. Această dispoziție se aplică de asemenea soțului/soției, în măsura în care acesta/aceasta nu desfășoară activități profesionale proprii, precum și copiilor aflați în întreținerea și în grija persoanelor prevăzute de prezentul articol.

▼B

Bunurile mobile aparținând persoanelor prevăzute la paragraful anterior și care se află pe teritoriul statului de ședere sunt scutite de impozit pe succesiuni în acest stat; pentru stabilirea acestui impozit, bunurile mobile se consideră ca aflându-se în statul de domiciliu fiscal, sub rezerva drepturilor statelor terțe și a aplicării eventuale a dispozițiilor și convențiilor internaționale referitoare la dubla impunere.

Domiciliile dobândite numai în scopul exercitării de funcții în serviciul altor organizații internaționale nu sunt avute în vedere în aplicarea dispozițiilor prezentului articol.

Articolul 14
(*ex-articolul 15*)

Parlamentul European și Consiliul, hotărând prin regulamente, în conformitate cu procedura legislativă ordinară și după consultarea instituțiilor în cauză, stabilesc regimul prestațiilor sociale aplicabile funcționarilor și altor agenți ai Uniunii.

Articolul 15
(*ex-articolul 16*)

Parlamentul European și Consiliul, hotărând prin regulamente, în conformitate cu procedura legislativă ordinară și după consultarea celorlalte instituții interesate, stabilesc categoriile de funcționari și alți agenți ai Uniunii cărora li se aplică, total sau parțial, dispozițiile articolului 11, articolului 12 paragraful al doilea și articolului 13.

Numele, pozițiile și adresele funcționarilor care fac parte din aceste categorii sunt comunicate periodic guvernelor statelor membre.

▼ B*CAPITOLUL VI****Privilegiile și imunitățile misiunilor statelor terțe acreditate pe lângă Uniunea Europeană****Articolul 16**(ex-articolul 17)*

Statul membru pe teritoriul căruia se află sediul Uniunii acordă misiunilor statelor terțe acreditate pe lângă Uniune imunitățile diplomatice obișnuite.

*CAPITOLUL VII****Dispoziții generale****Articolul 17**(ex-articolul 18)*

Privilegiile, imunitățile și facilitățile sunt acordate funcționarilor și altor agenți ai Uniunii exclusiv în interesul acesteia din urmă.

Fiecare instituție a Uniunii are libertatea de a ridica imunitatea acordată unui funcționar sau agent în toate cazurile în care apreciază că ridicarea acestei imunități nu contravine intereselor Uniunii.

*Articolul 18**(ex-articolul 19)*

În aplicarea prezentului protocol, instituțiile Uniunii acționează de comun acord cu autoritățile responsabile ale statelor membre interesate.

*Articolul 19**(ex-articolul 20)*

Articolele 11-14 și articolul 17 se aplică ► **C3** președintelui Consiliului european ◀.

▼ C3

Acestea se aplică, de asemenea, membrilor Comisiei.

▼B*Articolul 20**(ex-articolul 21)*

Articolele 11-14 și articolul 17 se aplică judecătorilor, avocaților generali, grefierului și raportorilor adjuncți ai ►**C1** Curții de Justiție a Uniunii Europene ◀, fără să aducă atingere dispozițiilor articolului 3 din Protocolul privind Statutul ►**C1** Curții de Justiție a Uniunii Europene ◀ referitoare la imunitatea de jurisdicție a judecătorilor și avocaților generali.

*Articolul 21**(ex-articolul 22)*

Prezentul protocol se aplică și Băncii Europene de Investiții, membrilor organelor acesteia, personalului ei și reprezentanților statelor membre, care participă la lucrările acesteia, fără a aduce atingere dispozițiilor protocolului privind statutul acesteia.

Totodată, Banca Europeană de Investiții va fi scutită de orice impunere fiscală și de altă natură cu ocazia majorărilor capitalului său, precum și de diversele formalități pe care le comportă aceste operațiuni în statul în care își are sediul. De asemenea, eventuala ei dizolvare și lichidare nu vor atrage după sine nici un fel de impunere. În afară de aceasta, în măsura în care se desfășoară în condiții statutare, activitatea Băncii și a organelor acesteia nu va fi supusă impozitelor pe cifra de afaceri.

*Articolul 22**(ex-articolul 23)*

Prezentul protocol se aplică de asemenea Băncii Centrale Europene, membrilor organelor sale și personalului său, fără a aduce atingere dispozițiilor din Protocolul privind Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale și al Băncii Centrale Europene.

În plus, Banca Centrală Europeană va fi exonerată de orice impozitare fiscală și cvasifiscală cu ocazia măririlor de capital, precum și a diferitelor formalități pe care aceste operațiuni le pot presupune în statul în care se află sediul. Întrucât activitatea Băncii și a organelor sale se desfășoară în condițiile prevăzute în Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale și al Băncii Centrale Europene, nu se vor aplica impozite pe cifra de afaceri.

▼B

**PROTOCOLUL PRIVIND ARTICOLUL 40.3.3 DIN
CONSTITUȚIA IRLANDEI**

ÎNALTELE PĂRȚI CONTRACTANTE,

AU CONVENIT cu privire la următoarele dispoziții, care se anexează la Tratatul privind Uniunea Europeană, la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și la Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice:

Nici o dispoziție din tratate, din Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice sau din tratatele și actele de modificare ori completare a respectivelor tratate nu aduce atingere aplicării în Irlanda a articolului 40.3.3 din Constituția Irlandei.

▼B**PROTOCOLUL PRIVIND DISPOZIȚIILE TRANZITORII**

ÎNALTELE PĂRȚI CONTRACTANTE,

AVÂND ÎN VEDERE că, pentru a organiza tranziția de la dispozițiile instituționale ale tratatelor aplicabile înainte de intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona la cele prevăzute în tratatul menționat anterior, este necesar să se prevadă dispoziții tranzitorii,

AU CONVENIT cu privire la dispozițiile următoare, care se anexează la Tratatul privind Uniunea Europeană, la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și la Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice:

Articolul 1

În prezentul protocol, cuvântul „tratatele” desemnează Tratatul privind Uniunea Europeană, Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice.

TITLUL I

DISPOZIȚII PRIVIND PARLAMENTUL EUROPEAN**▼M1***Articolul 2*

(1) Pentru perioada rămasă din legislatura 2009-2014, începând de la data intrării în vigoare a prezentului articol și, prin derogare de la articolul 189 al doilea paragraf și articolul 190 alineatul (2) din Tratatul de instituire a Comunității Europene, precum și de la articolul 107 al doilea paragraf și articolul 108 alineatul (2) din Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice, care erau în vigoare la data alegerilor pentru Parlamentul European din iunie 2009, și prin derogare de la numărul de locuri prevăzut la articolul 14 alineatul (2) primul paragraf din Tratatul privind Uniunea Europeană, următoarele 18 locuri se adaugă celor 736 de locuri existente, astfel încât numărul total de membri ai Parlamentului European ajunge la 754, cu titlu provizoriu, până la încheierea legislaturii 2009-2014:

Bulgaria	1	Țările de Jos	1
Spania	4	Austria	2
Franța	2	Polonia	1
Italia	1	Slovenia	1
Letonia	1	Suedia	2
Malta	1	Regatul Unit	1

▼ M1

(2) Prin derogare de la articolul 14 alineatul (3) din Tratatul privind Uniunea Europeană, statele membre vizate desemnează persoanele care vor ocupa locurile suplimentare prevăzute la alineatul (1), în conformitate cu legislația statelor membre în cauză, cu condiția ca persoanele respective să fie alese prin vot universal direct:

- (a) în cadrul unor alegeri organizate ad-hoc în statul membru în cauză, prin vot universal direct, în conformitate cu dispozițiile aplicabile alegerilor pentru Parlamentul European;
- (b) prin trimitere la rezultatele alegerilor pentru Parlamentul European din perioada 4-7 iunie 2009; sau
- (c) prin desemnarea de către parlamentul național al statului membru vizat, dintre membrii acestuia, a numărului de membri necesari, prin procedura stabilită de fiecare stat membru în parte.

(3) În timp util înainte de alegerile pentru Parlamentul European din 2014, Consiliul European adoptă, în conformitate cu articolul 14 alineatul (2) al doilea paragraf din Tratatul privind Uniunea Europeană, o decizie de stabilire a componenței Parlamentului European.

▼ B

TITLUL II

DISPOZIȚII PRIVIND MAJORITATEA CALIFICATĂ

Articolul 3

(1) În conformitate cu articolul 16 alineatul (4) din Tratatul privind Uniunea Europeană, dispozițiile alineatului menționat și dispozițiile articolului 238 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, referitoare la definirea majorității calificate în Consiliul European și în Consiliu, intră în vigoare la 1 noiembrie 2014.

(2) Între 1 noiembrie 2014 și 31 martie 2017, în cazul în care trebuie adoptată o hotărâre cu majoritate calificată, un membru al Consiliului poate solicita ca această hotărâre să fie adoptată cu o majoritate calificată astfel cum este definită la alineatul (3). În acest caz, se aplică alineatele (3) și (4).

▼ A1

(3) Până la 31 octombrie 2014, fără a aduce atingere articolului 235 alineatul (1) al doilea paragraf din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, rămân în vigoare următoarele dispoziții:

Pentru deliberările Consiliului European și ale Consiliului, care necesită majoritate calificată, voturile membrilor sunt ponderate după cum urmează:

Belgia	12	Lituania	7
Bulgaria	10	Luxemburg	4
Republica Cehă	12	Ungaria	12
Danemarca	7	Malta	3
Germania	29	Țările de Jos	13
Estonia	4	Austria	10
Irlanda	7	Polonia	27
Grecia	12	Portugalia	12
Spania	27	România	14

▼ A1

Franța	29	Slovenia	4
Croația	7	Slovacia	7
Italia	29	Finlanda	7
Cipru	4	Suedia	10
Letonia	4	Regatul Unit	29

Deliberările sunt încheiate în cazul în care întrunesc cel puțin 260 de voturi favorabile exprimate de majoritatea membrilor, în cazul în care, în temeiul tratatelor, acestea trebuie să fie adoptate la propunerea Comisiei. În celelalte cazuri, deliberările sunt încheiate în cazul în care întrunesc cel puțin 260 de voturi favorabile exprimate de cel puțin două treimi dintre membri.

Un membru al Consiliului European sau al Consiliului poate solicita, la adoptarea, cu majoritate calificată, a unui act de către Consiliul European sau de către Consiliu, să se verifice dacă statele membre care constituie majoritatea calificată reprezintă cel puțin 62 % din populația totală a Uniunii. În cazul în care se constată că nu este îndeplinită această condiție, actul în cauză nu este adoptat.

▼ B

(4) Până la 31 octombrie 2014, în cazul în care, în temeiul tratatelor, nu toți membrii Consiliului participă la vot, respectiv în cazurile în care se face trimitere la majoritatea calificată definită în conformitate cu articolul 238 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, majoritatea calificată se definește ca fiind aceeași proporție de voturi ponderate și aceeași proporție a numărului de membri ai Consiliului, precum și, dacă este necesar, același procentaj al populației statelor membre menționate ca și cele stabilite prin alineatul (3) din prezentul articol.

TITLUL III

DISPOZIȚII PRIVIND FORMAȚIUNILE CONSILIULUI*Articolul 4*

Până la intrarea în vigoare a deciziei menționate la articolul 16 alineatul (6) primul paragraf din Tratatul privind Uniunea Europeană, Consiliul se poate reuni în formațiunile prevăzute la al doilea și al treilea paragraf din alineatul menționat, precum și în celelalte formațiuni a căror listă se stabilește printr-o decizie a Consiliului Afaceri Generale hotărând cu majoritate simplă.

TITLUL IV

DISPOZIȚII PRIVIND COMISIA, INCLUSIV ÎNALTUL REPREZENTANT AL UNIUNII PENTRU AFACERI EXTERNE ȘI POLITICA DE SECURITATE*Articolul 5*

Membrii Comisiei care sunt în funcție la data intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona rămân în funcție până la finalul mandatului lor. Cu toate acestea, la data numirii Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, mandatul membrului care are aceeași cetățenie cu Înaltul Reprezentant se încheie.

▼B

TITLUL V

DISPOZIȚII PRIVIND SECRETARUL GENERAL AL CONSILIULUI, ÎNALTUL REPREZENTANT PENTRU POLITICA EXTERNĂ ȘI DE SECURITATE COMUNĂ ȘI SECRETARUL GENERAL ADJUNCT AL CONSILIULUI*Articolul 6*

Mandatele secretarului general al Consiliului, Înaltului Reprezentant pentru politica externă și de securitate comună și secretarului general adjunct al Consiliului se încheie la data intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona. Consiliul numește un secretar general în conformitate cu articolul 240 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

TITLUL VI

DISPOZIȚII PRIVIND ORGANELE CONSULTATIVE**▼A1***Articolul 7*

Până la intrarea în vigoare a deciziei menționate la articolul 301 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, repartizarea membrilor în cadrul Comitetului Economic și Social este următoarea:

Belgia	12	Lituania	9
Bulgaria	12	Luxemburg	6
Republica Cehă	12	Ungaria	12
Danemarca	9	Malta	5
Germania	24	Țările de Jos	12
Estonia	7	Austria	12
Irlanda	9	Polonia	21
Grecia	12	Portugalia	12
Spania	21	România	15
Franța	24	Slovenia	7
Croația	9	Slovacia	9
Italia	24	Finlanda	9
Cipru	6	Suedia	12
Letonia	7	Regatul Unit	24

▼ **A1***Articolul 8*

Până la intrarea în vigoare a deciziei menționate la articolul 305 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, repartizarea membrilor în cadrul Comitetului Regiunilor este următoarea:

Belgia	12	Lituania	9
Bulgaria	12	Luxemburg	6
Republica Cehă	12	Ungaria	12
Danemarca	9	Malta	5
Germania	24	Țările de Jos	12
Estonia	7	Austria	12
Irlanda	9	Polonia	21
Grecia	12	Portugalia	12
Spania	21	România	15
Franța	24	Slovenia	7
Croația	9	Slovacia	9
Italia	24	Finlanda	9
Cipru	6	Suedia	12
Letonia	7	Regatul Unit	24

▼ **B**

TITLUL VII

**DISPOZIȚII TRANZITORII PRIVIND ACTELE ADOPTATE ÎN
TEMEIUL TITLURILOR V ȘI VI DIN TRATATUL PRIVIND
UNIUNEA EUROPEANĂ ÎNAINTE DE INTRAREA ÎN VIGOARE A
TRATATULUI DE LA LISABONA**

Articolul 9

Actele instituțiilor, ale organelor, ale oficiilor sau ale agențiilor Uniunii adoptate în temeiul Tratatului privind Uniunea Europeană, înainte de intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, continuă să producă efecte juridice atât timp cât aceste acte nu vor fi fost abrogate, anulate sau modificate în temeiul tratatelor. Aceeași dispoziție se aplică și convențiilor încheiate între statele membre în temeiul Tratatului privind Uniunea Europeană.

Articolul 10

(1) Cu titlul de măsură tranzitorie și în ceea ce privește actele Uniunii în domeniul cooperării polițienești și al cooperării judiciare în materie penală, adoptate înainte de intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, la data intrării în vigoare a tratatului menționat, atribuțiile instituțiilor sunt următoarele: atribuțiile Comisiei, în temeiul articolului 258 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, nu se aplică, iar atribuțiile Curții de Justiție a Uniunii Europene, în temeiul titlului VI din Tratatul privind Uniunea Europeană, în versiunea în vigoare înainte de intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, rămân neschimbate, inclusiv în cazul în care au fost acceptate în temeiul articolului 35 alineatul (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană menționat.

▼B

(2) Modificarea unui act menționat la alineatul (1) determină exercitarea, în ceea ce privește actul modificat pentru acele state membre cărora li se aplică actul respectiv, a atribuțiilor instituțiilor menționate la alineatul respectiv, astfel cum sunt prevăzute în tratate.

(3) În orice caz, măsura tranzitorie prevăzută la alineatul (1) încetează să producă efecte în termen de cinci ani de la data intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona.

(4) Cu cel puțin șase luni înainte de expirarea perioadei de tranziție prevăzute la alineatul (3), Regatul Unit poate notifica Consiliului faptul că nu acceptă, referitor la actele prevăzute la alineatul (1), atribuțiile instituțiilor menționate la alineatul (1) în conformitate cu tratatele. În cazul în care Regatul Unit a efectuat notificarea respectivă, de la data expirării perioadei de tranziție prevăzute la alineatul (3) toate actele menționate la alineatul (1) încetează să i se mai aplice. Prezentul paragraf nu se aplică actelor modificate care sunt aplicabile Regatului Unit în conformitate cu alineatul (2).

Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, la propunerea Comisiei, stabilește măsurile tranzitorii necesare și măsurile necesare care decurg din cele de mai sus. Regatul Unit nu participă la adoptarea respectivei decizii. Majoritatea calificată a Consiliului se definește în conformitate cu articolul 238 alineatul (3) litera (a) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, la propunerea Comisiei, poate adopta, de asemenea, o decizie prin care să prevadă că Regatul Unit suportă, după caz, consecințele financiare directe, care decurg în mod necesar și inevitabil din încetarea participării sale la acele acte.

(5) La orice dată, ulterior, Regatul Unit poate notifica Consiliului intenția sa de a participa la acele acte care au încetat să i se aplice în conformitate cu alineatul (4) primul paragraf. În acest caz, se aplică după caz dispozițiile pertinente din Protocolul privind acquis-ul Schengen integrat în cadrul Uniunii Europene sau din Protocolul privind poziția Regatului Unit și Irlandei cu privire la spațiul de libertate, securitate și justiție. Atribuțiile instituțiilor cu privire la aceste acte sunt cele prevăzute în tratate. Atunci când acționează în conformitate cu protocoalele respective, instituțiile Uniunii și Regatul Unit încearcă să restabilească participarea cât mai largă a Regatului Unit la acquis-ul Uniunii referitor la spațiul de libertate, securitate și justiție, fără ca aceasta să afecteze funcționarea practică a diverselor părți ale acestora, respectând, totodată, coerența lor.